VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VII. Nr. 6 IUNIE 1940

AȘEZĂMINTE SIBIENE:

ACADEMIA TEOLOGICĂ „ANDREIANĂ“

Anul VII Cluj, Iunie 1940 Nr. 6

VIAŢA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

Trecut în reg. special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938.

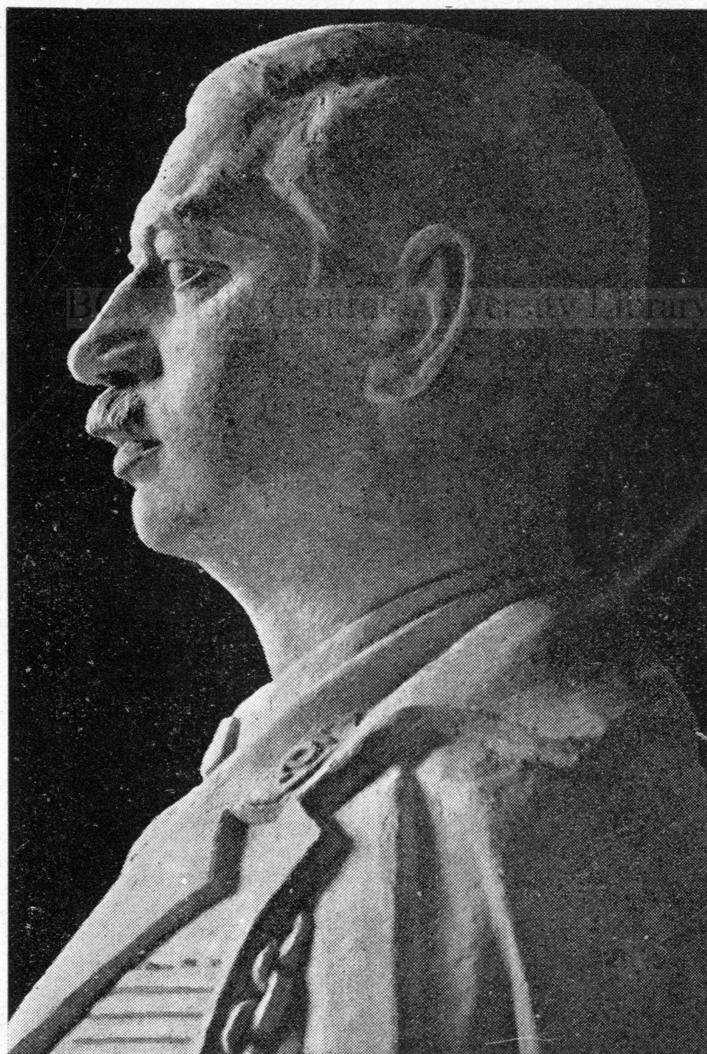
TRĂIASCĂ REGELE...

De ţară iubitor şi-apărător de ţară

Să se fi 'mplinit zece ani decând Craiul dorinţelor noastre s'a suit pe scaunul domnesc al marilor regi Carol I şi Ferdinand I?

Şi totuşi aşa este. Anii au trecut fulgerător de repede, fiindcă am trăit într'o continuă încordare, într'o neîncetată muncă, într'un nepotolit freamăt de opinteli.

In acest răstimp corabia neamului a plutit pe marea unei vieţi cumplit de învîforate. Şi dacă ea n'ar fi fost cârmuită cu osebita iscusinţă şi neadormita trezvie a marelui Căpitan care e M. S. Regele Carol II — cine ştie în ce stânci de potrivnicii s'ar fi lovit şi prin ce prăpăduri i-ar fi fost rânduit să treacă?

M. Onofrei: Bustul M. S. Regelui CAROL II

Furtuna încă nu s'a potolit, dar nici înţeleapta grijă şi jertfelnica trezvie a Căpitanului nu s'a împuţinat. De aceea, cu nezdruncinată credinţă în ajutorul lui Dumnezeu şi cu deplină încredere în purtarea de grijă a iubitului nostru Suveran aşteptăm muncind şi muncim aşteptând ziua de mâine, spre a o trăi cu creştinească demnitate, oricum ne-o va rândui bunul Părinte ceresc.

Bucurându-se de pacea din lăuntru şi de prestigiul din afară pe care i l-au statornicit cei zece ani de înţeleaptă domnie ai Maestăţii Sale, ţara întreagă – într'un glas şi într'o simţire – îşi îndreaptă astăzi ruga către Atotputernicul, mulţumindu-i pentru toate câte ne-a dat nouă prin credinciosul Său slujitor şi Domn al nostru. Şi mărturisindu-şi calda iubire şi admiraţie pentru Purtătorul românescului sceptru voevodal naţia întreagă cântă astăzi mai însufleţit ca oricând imnul de slavă:

Trăiască Regele... de ţară iubitor şi-apărător de ţară!

* * *

DOUĂZECI DE ANI DE ARHIPĂSTORIRE *)

de † NICOLAE COLAN

„Un asemenea arhiereu ni se cădea nouă!...“

Așa trebue să-și fi spus, în clocot de duhovnicească bucurie, mulțimea norodului dreptcredincios adunat la Rusaliile anului 1920 în catedrala mitropolitană din Sibiu, spre a fi de față la sfințirea intru arhiereu a celuice avea să șadă pe scaunul vlădicesc al Mitropolitului Andrei Șaguna.

Acest murmur de lăuntrică bucurie nu era stârnit numai de albaștrii ochi ai „Mirelui“, în privirea căruia se resfrângea parcă toată seninătatea cerului românesc și toată curățenia strămoșeștii noastre credințe; el nu era stârnit nici numai de statura impresionantă a celui încununat cu mărire și cu cinste, nici numai de luminata și calda lui propovedanie din marea zi de praznic. Nu. Ci bucuria celorce i-au strigat cu însuflețire „vrednic este“ avea o obârșie mult mai adâncă și o îndreptățire mult mai neînșelătoare. Ea izvora din strălucita mărturie a celor cinsprezece ani de neîntrerupt apostolat, pe care profesorul de teologie Dr. Nicolae Bălan îi închinase dreptmăritoarei Biserici a lui Hristos – și, prin ea, neamului.

Intr'adevăr cincisprece ani de zile propovăduise Profesorul Nicolae Bălan de pe cele două amvoane, al școalei și al presei, pe cari le-a cinstit cu luminata sa minte, cu 'nflăcărata sa simțire, cu eroica sa credință și cu jertfelnica sa faptă. Depe aceste două amvoane a vestit, cu neîmpuținată însuflețire, Impărăția lui Dumnezeu și Impărăția neamului.

*) Din „Omagiu I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan Mitropolitul Ardealului“. Sibiu 1940.

Pe cea dintâi o așteptăm încă. Ci pe-a doua, iată, că ne-a dăruit-o bunul Dumnezeu, drept răsplată a silințelor și jertfelor înaintașilor noștri.

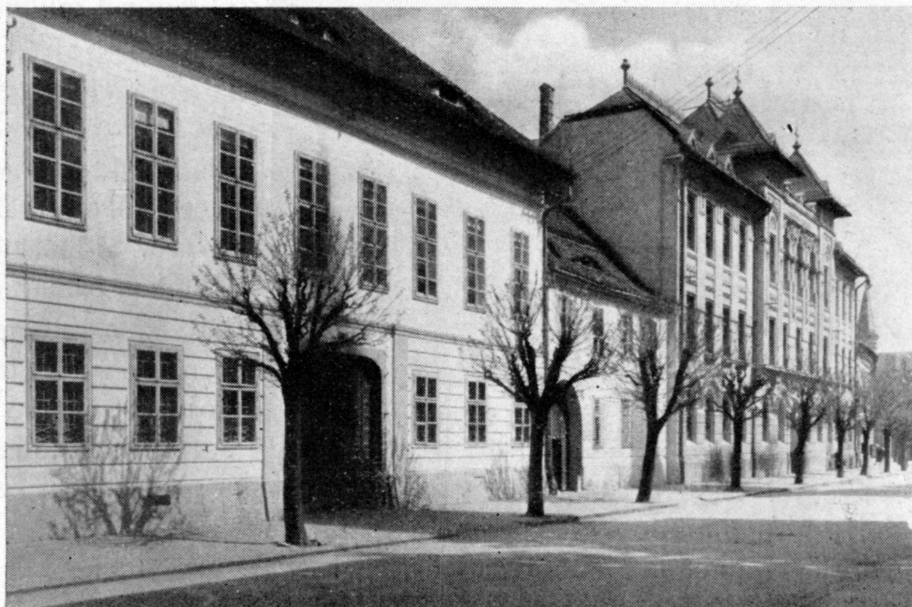
Așa cum trebue luată Impărăția lui Dumnezeu „cu asalt“ (Matei 11, 12) – a fost luată și Impărăția neamului. In acest asalt a fost de față, luptând, și profesorul Dr. Nicolae Bălan. Căci – ca să nu pomenim decât un singur episod al luptei – eroicul drum făcut de el la Iași în toamna furtunoasă a anului 1918, drum despre care s'a scris și în această carte omagială, nu poate fi socotit decât ca o faptă de „asalt“ pentru cucerirea Impărăției neamului, între ale cărei sfinte hotare viețuim de douăzeci și doi de ani încoace.

Asemenea fapte aveau darul de a împrumuta mărime epică personalității de „preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet“, pe care izbutise să și-o zidească dascălul de teologie Dr. Nicolae Bălan, încă din tinerețele sale.

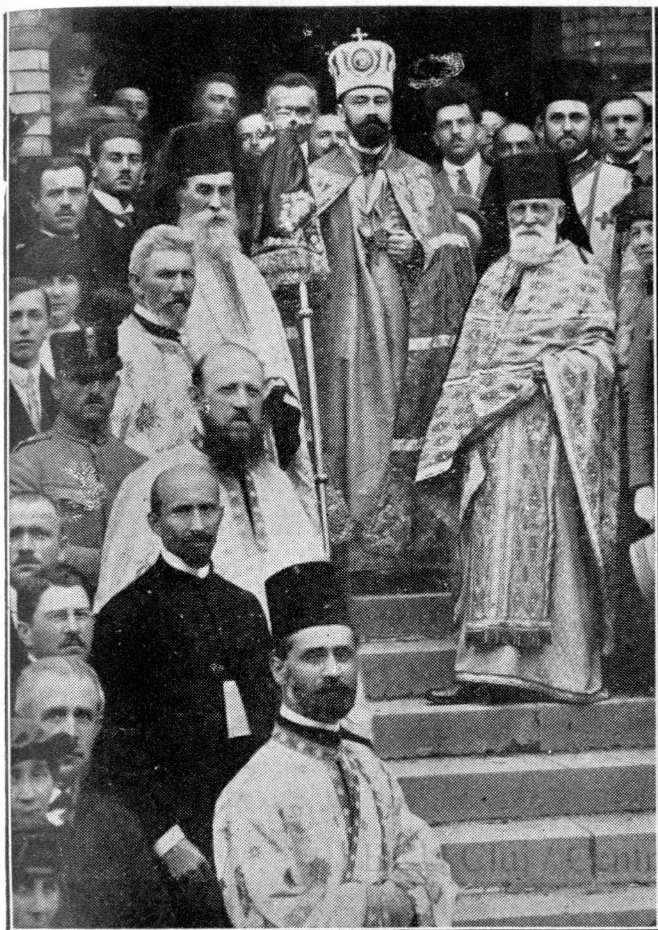
*

Dar oricât de frumoși și de rodnici au fost anii de dăscălicească îndeletnicire ai lui Nicolae Bălan, măsura excepționalei lui vrednicii nu i-o dau decât epocalele fapte, din cari și-a împletit I. P. S. Sa primele două decenii de viață, ca Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Așezat pe scaunul nemuritorului Șaguna, I. P. S. Mitropolit Nicolae a început metodic uriașa muncă pentru înfăptuirea mărețului Său program care era: înviorarea, desvoltarea și sporirea aşe-

Reședința mitropolitană și Academia teologică „Andreiană“ din Sibiu

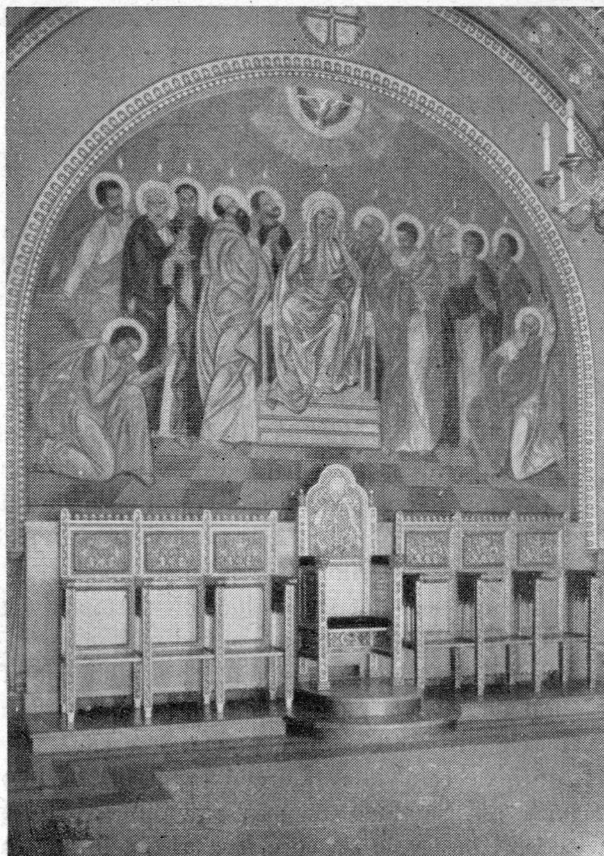

După hirotonirea întru arhiereu a I. P. S. Mitropolit Nicolae (Rusalii 1920)

zămintelor bisericeşti moştenite. Ele aveau să înlesnească apoi o mai temeinică pregătire a clerului, al cărui luminat şi insufleţit apostolat era menit să înoiască şi să adâncească viaţa religioasă şi naţională a poporului credincios.

E singurul program înţelept şi singura metodă rodnică a oricărui ierarh. Căci buna îndrumare a vieţii poporului către limanurile fericirii vremelnice şi veşnice nu e cu putinţă decât cu ajutorul unui cler luminat şi devotat misiunii sale sfinte. Iar pregătirea unui asemenea cler reclamă instituţii culturale temeinic rânduite. De aceea, una dintre primele griji ale tinărului mitropolit a fost reorganizarea învăţământului teologic. Dar nu numai aşa... trântindu-i o pravilă improvizată, şi lăsându-l apoi în voia întâmplării, ci sporind anii de studiu ai ucenicilor ştiinţei sacre, înzestrând Academia teologică din Sibiu cu o strălucită bibliotecă şi cu un nu mai puţin strălucit paraclis – pentruca şi mintea şi inima să aibă de unde-şi lua hrana – şi aşezând pe dăscăliceştile catedre ale acestei şcoale tineri împătimiţi de carte şi cu sufletul arzând de dragostea Bisericii lui Hristos şi a neamului – tineri cărora le-a verificat în prealabil aptitudinile şi pe cari i-a purtat apoi, cu neprecupeţite jertfe, la înaltele şcoale din ţară şi străinătate, până când, sub neîntrerupta îndrumare a I. P. S. Sale, au izbutit să se apropie de măsura virtuţii bărbăteşti de care pomeneşte Sfântul Pavel în scrisoarea sa către Efeseni (4, 13).

Plecată dintr'o asemenea şcoală la propovăduire, preoţimea nu a fost lăsată pradă fatalei rustificări prin atât de păgubitoarea înstrăinare de carte. Armătura ştiinţifică şi înalta tensiune misionară i-a fost vecinic îmbogăţită şi împrospătată prin acele minunate publicaţii religioase, cari alcătuesc astăzi justificata mândrie a Sibiului ortodox: Seriile de lucrări teologice şi pedagogice, bibliotecile de popularizare a problemelor de credinţă, excelenta „Revistă Teologică", „Telegraful Român", octogenarul săptămânal încărcat de prestigiu, precum şi atât de răspânditele foi religioase pentru popor „Lumina Satelor" şi „Oastea Domnului". Aceluiaş scop al desăvârşirii preoţimii prin propriile ei strădanii îi este închinată (în parte) şi „Asociaţia clerului Andrei Şaguna", a cărei alcătuire tot din grija luminată a I. P. S. Mitropolit Nicolae a răsărit şi a cărei rodnică activitate tot sub îndrumarea marelui ierarh se desfăşoară până în ziua de astăzi.

Paraclisul Reşedinţei mitropolitane din Sibiu: Demian: Pogorîrea Duhului Sfânt

I. P. S. Mitropolit Nicolae (1921)

O preoţime astfel pregătită, îndrumată şi strunită la lucrarea misionară, era în stare să desfunde izvoarele vieţii religioase, culturale şi naţionale, să adepe, să învioreze şi să întărească sufletul poporului credincios. Harnica preoţime crescută şi duhovnicită în şcoala Mitropolitului Nicolae şi-a împlinit şi-şi împlineşte cu pricepere şi elan izbăvitoarea ei misiune. Nu numai din îndemnul propriei conştiinţe, ci – evident – şi din obligaţia de a urma cuceritoarea pildă a devotatului Arhipăstor. Căci I. P. S. Sa nu se mulţumea cu îndrumarea şi supraveghierea lucrării harnicei sale preoţimi, ci el însuşi se găsea totdeauna în primele rânduri ale propovăduitorilor. Cuvântul lui înţelept şi înaripat era aşteptat şi ascultat cu nestăpânită sete şi cu religioasă luare aminte, fie că era rostit din mijlocul vastei catedrale din Sibiu, din faţa mulţimii de biserici pe care le-a târnosit, din numeroasele vizitaţii canonice pe cari le-a săvârşit, din „gura de raiu“ a restauratei Mănăstiri brâncoveneşti din Sâmbăta de sus, sau din sărbătoreştile scrisori pastorale pe care le-a trimis, la zile mari, sau în vremuri grele, iubitului şi iubitorului său popor credincios.

Dar I. P. S. Mitropolit Nicolae a pus la îndemâna strădalnicului său cler, spre luminarea şi duhovniceasca gospodărire a norodului, şi patru aşezăminte obşteşti de cea mai mare importanţă. Cea dintâi, *Oastea Domnului* era menită să prindă, să păstreze şi să'ndrumeze în alvia vieţii bisericeşti curentul de trezire religioasă de după războiu, al largilor pături ţărăneşti. A doua, *Frăţia Ortodoxă Română,* era chemată să împlinească aceeaşi slujbă sfântă în mijlocul obştei cărturăreşti a neamului. A treia, *Societatea Sfântul Gheorghe,* avea să adune tineretul entuziast sub steagul lui Hristos şi al naţiunii române; iar a patra, *Societatea femeilor ortodoxe,* chema aprinsa evlavie şi duioasa milă a femeilor la creştineasca treabă a operei de caritate şi la a înfrumseţării sfintelor lăcaşuri de 'nchinare.

Tuturor acestor alcătuiri I. P. S. Sa le-a dat programe potrivite cu apostolia pe care aveau s'o împlinească în mijlocul poporului credincios. Emoţionaţi de amintirea măreţelor clipe petrecute la Cluj cu prilejul întemeierii „Frăţiei Ortodoxe Române“ subliniem mai ales programul ce l-a dat I. P. S. Sa acestei Asociaţii, program care cu drept cuvânt a fost numit „capodopera doctrinală a oricărui creştinism militant“.

Dar grija bunei îndrumări a vieţii clerului şi şi poporului dreptcredincios n'au angajat niciodată exclusiv şi integral uriaşa putere de muncă a Mitropolitului nostru Nicolae; marile evenimente ale vieţii naţionale l-au avut totdeauna în mijlocul lor, cu iniţiativa lui salutară, cu sfatul lui luminat, cu fapta lui izbăvitoare. Intr'adevăr I. P. S. Sa a fost de faţă, *activ,* la făurirea nouei constituţii a României Mari şi a fost mai ales factorul dea-dreptul hotărâtor în făurirea Legii de temelie a Bisericii drept măritoare din cuprinsul patriei întregite. Fără luminata şi neînduplecata luptă a Mitropolitului Nicolae, rânduielile şaguniene cu greu şi-ar fi putut întinde puterea peste întreaga Biserică românească, oricât de verificată a fost rodnicia acestor rânduieli în viaţa de peste trei sferturi de veac a neamului nostru de dincoace de Carpaţi.

De faţă a fost I. P. S. Sa şi la discuţia legii pentru regimul cultelor, când şi-a rostit în Senatul Ţării celebrul discurs, incomparabil monument de erudiţie, de elocinţă, de simţire ortodoxă şi de înflăcărat patriotism, dupăcum de faţă a fost şi la discuţia parlamentară a nenorocitului Concordat, împotriva căruia I. P. S. Sa a redactat şi citit, în numele Sfântului Sinod, cunoscutul protest, ale cărui adânci temeiuri n'au fost şi nu vor putea fi surpate niciodată.

De faţă a fost I. P. S. Sa, cu toată puterea judecăţii sale limpezi şi cu toată căldura inimii sale iubitoare de Hristos şi de neam, atunci când acelaş Sfânt Sinod a alcătuit răsunătoarea declaraţie *pentru* prezenţa activă a preotului în toate compartimentele vieţii obşteşti, fiindcă „Biserica, având o concepţie totalitară despre existenţă, misiunea preoţimii e angajată în toate ramurile de activitate ale vieţii, pentru a le creştina"; dupăcum de faţă a fost şi atunci, când Instituţia sacră s'a rostit, prin supremul său organ de conducere, *împotriva* francmasoneriei şi a literaturii imunde.

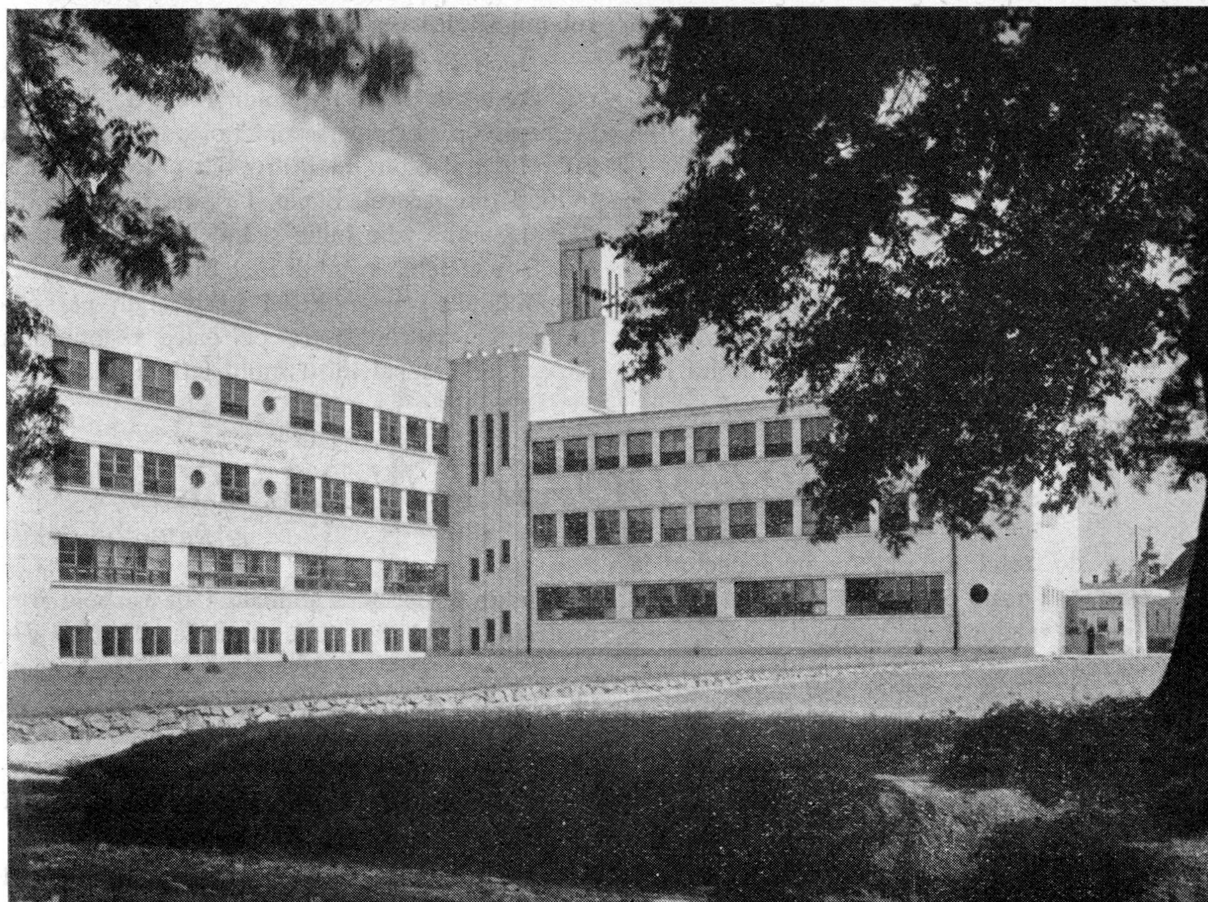
N'a lipsit nici din Blajul care în 1936 găzduia adunarea generală a „Astrei", adunare cinstită cu prezenţa augustului nostru Suveran. Prin memorabilul Său discurs rostit cu acest atât de solemn prilej, I. P. S. Mitropolit Nicolae a făcut să plutească măcar o clipă duhul marelui Şaguna peste mica metropolă a fraţilor noştri „din cealaltă strană".

Şi - ca să vorbim de-un fapt dintre cele mai recente - gata la datorie a fost I. P. S. Sa şi atunci, când s'a legiferat reînfiinţarea episcopiei ortodoxe a Timişorii. Căci fără ţinuta neinduplecatei Sale consecvenţe şi a justificatei Sale dârzenii, împlinirea testamentarei dorinţi a lui Şaguna s'ar fi amânat încă multă vreme.

După unele ca acestea, vom putea spune cu tot dreptul, că nici un moment de măreaţă afirmare a sfintei noastre Biserici nu s'a petrecut în ultimele două decenii, fără ca deasupra lor să nu se profileze covârşitoarea personalitate a Mitropolitului Nicolae Bălan.

*

Se spune de obiceiu, că oamenii cu preocupările legate de viaţa tărâmului duhovnicesc n'o prea brodesc cu rostuirea şi sporirea bunurilor materiale. Nu ştiu cât adevăr va fi cuprinzând această zicală. Ceeace ştiu cu certitudinea intemeiată pe socoteli precise este, că în cei douăzeci de ani de înţeleaptă şi de rodnică arhipăstorire ai I. P. S. Mitropolit Nicolae zestrea materială a Arhiepiscopiei de Alba Iulia şi Sibiu a sporit cu echivalentul impresionantei sume de *una jumătate de miliard de Lei,* sumă din care peste două sute de milioane au fost investite în monumentala Şcoală normală ortodoxă din Sibiu, mare cât o universitate, în cele 155 de biserici nouă, în cele 149 case parohiale şi în cele 35 de case culturale cari s'au durat sub înţeleapta îndrumare a I. P. S. Sale.

Şcoala Normală ortodoxă „Andreiu Şaguna" din Sibiu

In 1934 s'a alcătuit la Cluj „Frăția ortodoxă română" tovărășia misionară a mirenilor din Mitropolia Ardealului.
La masă, dela stânga la dreapta: P. S. Episcop Nicolae Ivan, I. P. S. Mitropolit Nicolae, I. P. S. Patriarh Miron și P. S. Episcop Roman Ciorogariu

Constatarea osebit de îmbucurătoare a acestui fapt e destul de elocventă pentru a arăta, cât de binecuvântată a fost activitatea Mitropolitului Nicolae și pe tărâmul gospodăresc.

O, dar încă multe am avea de spus, dacă am vrea să înșirăm și să zugrăvim după cuviință toate faptele de proporții cu adevărat șaguniene ale Mitropolitului nostru Nicolae, care în nu mai mult de douăzeci de ani de activitate arhierească a izbutit să-și zidească un incomparabil prestigiu.

Rostul cuvântului nostru însă este altul. El nu vrea decât să justifice gestul prin care un comitet de inițiativă, desigur în asentimentul întregului cler și popor, a pus la cale alcătuirea acestui volum omagial închinat Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, la împlinirea celor două decenii ale arhipăstoriei Sale.

*

Cu prilejul unei solemnități religioase desfășurate în catedrala din Sibiu am avut cinstea și bucuria de a sluji și de a purta masiva cârje arhierească a marelui nostru Mitropolit. După slujbă, un venerabil preot îmi adresă această întrebare cu tâlc:

– E grea cârja lui Șaguna, Prea Sfinţite?

– Grea, Părinte, și la propriu și la figurat, îi răspunsei eu.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a purtat această cârje, două zeci de ani, cu neasemănată vrednicie.

De aceea, clerul și poporul credincios îi aduce astăzi omagiul sărbătoreștii sale recunoștințe, al însuflețitei sale admirații și al caldei sale iubiri. Și-odată cu acest omagiu, acelaș cler și popor – într'un gând și 'ntro simțire – îndreaptă către Cerul milostivirii obșteasca rugăciune:

Inalt Prea Sfinției Sale, Prea luminatului și cu vrednicie încuviințatului Domn Nicolae, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe-române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș, dă-i, Doamne, zile bune și îndelungate, viață pacinică, sănătate, mântuire și bună sporire întru propovăduirea evangheliei păcii și în păstorirea turmei cei cuvântătoare pe calea mântuirii și-l păzește pe Dânsul întru mulți fericiți ani!

MITROPOLITUL NICOLAE

GLASUL ORTODOXIEI NOASTRE*)

de NICHIFOR CRAINIC

Acum douăzeci de ani, eram redactor la ziarul „*Dacia*", de sub direcția lui Vlahuță și Brătescu-Voinești – întâiul mare organ de presă, care a dat glas sentimentului unanim al unirii – când a venit vestea din Ardeal, că profesorul Nicolae Bălan a fost ales mitropolit și urmaș al lui Șaguna. O bucurie negrăită m'a pătruns și, sub impulsul ei, am scris un articol prim în care salutam cu entusiasm pe bărbatul trimis de Dumnezeu în fruntea ortodoxiei de peste munți. Nu-l văzusem până atunci, dar încă dinnainte de războiu îi cunoșteam activitatea desfășurată la *„Revista Teologică"*, urmărită de tinerețea mea cu frenezie, fiindcă vedeam în ea forma ideală de expresie a intelectualității creștine. Omul, care o redactase cu profundă înțelegere a doctrinei, înfățișată în superbă ținută filosofică, îmi ziceam, va ști să fie un mare ierarh.

L-am urmărit de-atunci an de an, și cu fiecare nouă manifestare publică a mitropolitului, entusiasmul meu s'a transformat în admirație, în ade-

*) Din „Omagiu I. P. S. S. Dr. Nicolae Bălan Mitropolitul Ardealului". Sibiu 1940.

renţă, în iubire şi în veneraţie. E o mare bucurie ca gândurile, pe care le nutreşti pentru Biserica ta, contrazise de carenţa oamenilor şi de pogorămintele împrejurărilor, să le găseşti întrupate aevea într'un om, dar e o bucurie şi mai mare ca, după această descoperire, să i le dăruieşti întregi şi fără rezervă. Timp de douăzeci de ani, aproape n'a existat act public al I. P. S. Nicolae în care să nu-l fi secundat cu scrisul şi cu participarea sufletească la triumfurile sale. Căci e vorba de un ierarh, care cugetă bizuit pe principiile veşnice ale Evangheliei şi lucrează absorbit în destinul sacru al Bisericii. Nu m'am îndoit nici o clipă că arhipăstorul dela Sibiu e însuşi glasul de azi al ortodoxiei româneşti.

Momentele ei de afirmare bisericească în conştiinţa ţării sunt ale Inalt Prea Sfinţiei Sale şi nu cunosc altele de altcineva făurite. Şi dacă ele caracterizează o epocă de lămurire şi de orientare, e fiindcă îşi au izvorul în această excepţională personalitate care are privilegiul de a face din orice pas în public un eveniment.

Sunt sigur că, dacă Nicolae Bălan n'ar fi existat, organizaţia unitară a Bisericii naţionale ar fi alta sau, poate, n'ar fi încă nici una. Când, în anii de după unire, s'a pus problema grea a unificării bisericeşti, Regatul vechiu cu sistemul său a suferit o mare înfrângere. Concepţia lui s'a ciocnit atunci cu cea ardelenească moştenită dela Şaguna. Dincoace era concepţia unei organizaţii de orizont restrâns în cadrele clericale, cu ignorarea elementului mirean; dincolo o cuprindere de ansamblu, care îmbrăţişa şi pe mireni în participare activă la viaţa bisericească. Sistemul acesta de viziune integrală a societăţii creştine venea verificat de experienţa unei Biserici şi a unui popor care, sub stăpânire străină şi duşmănoasă, îşi găsise, prin geniul lui Şaguna, mijlocul de a solidariza întreaga existenţă etnică sub cupola confesională. Regăţenii nu erau obişnuiţi cu el, nu-i înţelegeau valoarea şi s'au opus la generalizarea lui, socotindu-l de provenienţă protestantă. Cu toată opoziţia, şagunismul a biruit şi el stă astăzi la temelia întregei vieţi bisericeşti a României ortodoxe. Biruinţa însă nu se datoreşte cui s'a crezut, ci Mitropolitului Nicolae Bălan. Dârzenia acestei lupte au dat-o mai multe elemente:

1. Conştiinţa ierarhului dela Sibiu că moştenirea lui Şaguna trebue păstrată intactă;

2. Priceperea sa de a împinge în luptă întregul Ardeal ortodox pentru afirmarea acestei moşteniri, şi

3. Convingerea că această concepţie e în spiritul just al Bisericii noastre.

Pentru Şaguna, care a fost, în giubeaua mitropolitană, adevăratul Principe al Ardealului românesc, I. P. S. Nicolae are un cult. In reşedinţa sibiană, îi păstează mobilele, tapetele, farfuriile şi cele mai neînsemnate lucruri, care, toate laolaltă, concretizează ceva din marele spirit al păstorului care a fost. Pentru urmaş, aşezămintele şaguniene sunt aproape sfinte şi vrednice de atins numai atunci când e vorba de perfecţionarea lor. Rareori se poate vedea la un om atâta pietate adâncă şi înţeleaptă pentru marii săi înaintaşi. Sentimentul acesta merge până acolo încât ierarhul de azi pare personificarea vie a celui care nu mai este. La conştiinţa aceasta a datoriei de moştenitor se adaugă convingerea, că Statutul şagunian, departe de a fi protestant, reprezintă adevărata concepţie de viaţă ortodoxă. „Mitropolitul Şaguna n'a fost un protestantizant când şi-a chemat poporul, prin fruntaşii lui, la colaborare cu ierarhia, şi organizaţiunea pe care ne-a lăsat-o nu este ieşită din făgaşele ortodoxiei", – afirmă Inalt Prea Sfinţitul

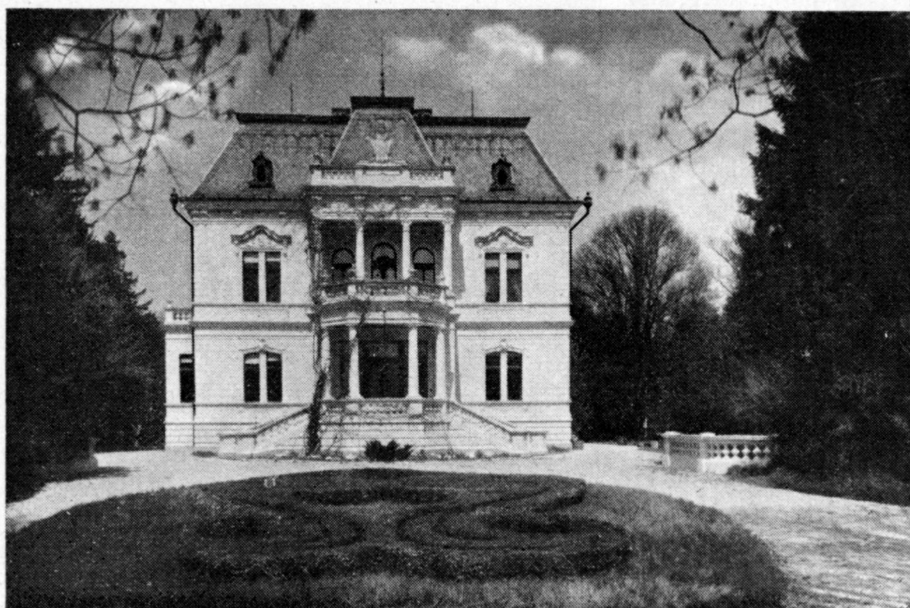

Profesorul Dr. Nicolae Bălan

Nicolae. Pot mirenii într'adevăr să participe la conducerea practică a Bisericii? Nu este acesta protestantism? Ar fi, fără îndoială, dacă în Biserica noastră n'ar exista ierarhia harică, supraordonată mirenilor. Dar aceşti mireni pot ei participa activ la viaţa bisericească? Răspunsul la această întrebare e limpede şi categoric: „Duhul Sfânt e cu Biserica *în totalitatea ei,* povăţuind-o şi inspirând-o. Harisma lui nu se opreşte la barierele ierarhiei, ci trece tot atât de vie şi binefăcătoare dincolo de ele, revărsându-se în unde sfinte şi asupra drept credinciosului popor al Bisericii lui Dumnezeu". Iată principiul dogmatic, prin care I. P. S. Nicolae justifică sistemul şagunian. Poporul însuş, participând la viaţa în har, e „templu al Duhului Sfânt" şi, deci, face parte integrantă şi vie din Biserică. Se poate un principiu mai ortodox? In vechea şi glorioasa doctrină ierarhică a lui Dionisie Areopagitul, poporul credincios apare organizat în trei trepte după modelul celor preoţeşti, cu alte cuvinte, el participă efectiv la comunitatea harică a Bisericii, putând cu atât mai uşor să-şi aducă sporul de puteri la organizaţia ei practică sub egida treptelor supraordonate ale clerului. In această lumină, care nu înseamnează nicio inovaţie dincolo de cadrul ortodox, vechiul sistem regăţean, care lasă la o parte pe mireni, în totală pasivitate faţă de problemele bisericeşti, aducea foarte mult cu cel romano-catolic. Şagunismul, care cuprinde totalitatea Bisericii vii, cler şi popor, nu e protestant fiindcă supraordonează ierarhia harică a preoţiei, şi nu e catolic findcă subordonează, implicând activ, şi pe mireni; el este astfel expresia justă a ortodoxiei. Generalizarea lui în Biserica României Mari e în mare parte opera Mitropolitului Nicolae Bălan, care l-a afirmat şi l-a impus cu o tărie de spirit excepţională. Astfel şagunizarea bisericească nu e în realitate decât o restaurare a formei de organizare practică, cea mai convenabilă spiritului ortodox. A sublinia însemnătatea ei este a recunoaşte Mitropolitului Nicolae partea de ctitor pe care o are în noua orientare a vieţii noastre religioase.

In strânsă legătură cu această viziune integrală asupra vieţii în Biserică stă şi raportul *ortodoxie-naţionalism,* unul dintre cele mai caracteristice puncte ale doctrinei I. P. S. Nicolae. Căci avem a face cu singurul ierarh de azi, care posedă amplu şi închegat un sistem de cugetare, pe care îşi reazimă acţiunea.

Naţiunea, ca existenţă particulară, se integrează în ecumenicitatea ortodoxă în măsura în care e făptura lui Dumnezeu, consacrată ca atare de el. In această privinţă, conceptul de naţiune capătă în gândirea I. P. S. Sale o adâncime metafizică autentic ortodoxă. „Sub raportul religios – zice lapidar dânsul – naţiunile se tălmăcesc ca tot atâtea idei ale lui Dumnezeu, realizate în evoluţia creatoare a istoriei. Prin urmare, naţiunea, pentru noi, nu este un accident trecător, nu este ceva ce astăzi există, iar mâine poate să dispară ca o umbră, ci este o realitate care se încadrează în planurile veşnice ale raţiunii dumnezeeşti". Ea a fost consacrată ca atare în ziua coborîrii Duhului Sfânt, odată cu întemeierea Bisericii creştine. Isus Hristos n'a venit să distrugă natura, ci s'o desăvârşească, iar naţiunea ca realitate naturală, se încadrează firesc în organismul ecumenic al Bisericii, care are menirea să desăvârşească toată

Vila mitropolitană din Sibiu

Schitul dela Păltiniş

făptura, pe fiecare după firea şi geniul ei particular. Această idee exclude orice fel de internaţionalism şi promovează, dimpotrivă, naţionalismul, care e principiul cel mai firesc de încadrare a individului în colectivitate şi de topire a egoismului în solidaritatea obştească a cărei fiinţă se reazimă pe generositate şi pe jertfă. Naţionalismul, ca acţiune conştientă de promovare a intereselor neamului, decurge din naţiune, entitatea consacrată de Dumnezeu. Suflul lui generos devine astfel temelia naturală a lucrării de desăvârşire a Bisericii. Ortodoxia îmbrăţişează naţiunea ca unitate naturală, nu pentru a o desfiinţa, ci pentru a o transfigura, acceptând împreună cu ea şi expresiile ei fireşti: cultura şi statul, ca instrumente ale desăvârşirii spirituale.

E multă vreme decând în Biserica noastră n'a mai sunat un glas ca cel următor: „Rasa şi ortodoxia sunt componentele originare ale substanţei româneşti. Printr'una ne-am aşezat punctul arhimedic pe pământ, prin cealaltă ni s'a deschis Cerul cu luminile lui – şi aşa ne-am menţinut locul sub soare ca ceea ce suntem şi nu ne-am renegat în mijlocul tuturor furtunilor prin care am străbătut. Şi numai aşa, de s'ar deslănţui toate vrăjmăşiile asupra noastră, prin virtuţile neamului întărite de suflul divin al ortodoxiei, nici porţile iadului nu ne vor putea birui". E glasul care porneşte din adâncul istoric al Bisericii, dar totdeodată din adâncul istoric al neamului. Rostindu-l, Mitropolitul Nicolae e unul din marii factori spirituali ai românismului contimporan.

Dacă statul este expresia politică a românismului, iar Biserica expresia lui spirituală, între unul şi cealaltă trebue să existe un raport determinat de tradiţia istorică şi de conştiinţa destinului viitor. Ideea aceasta e una din preocupările cele mai insistente ale politicei religioase a Mitropolitului Nicolae. E singurul ierarh, care a formulat o asemenea politică în numele întregii Biserici. Ortodoxia e formula solidarităţii spirituale a neamului nostru. Ca atare, ea trobuie să intre în grijile statului cu preponderenţa ce se cuvine credinţei majoritare. In situaţia, pe care ortodoxia o

Sfinţirea bisericii ortodoxe din Brad: Intimpinarea I. P. S. Mitropolit Nicolae

Pelerinaj la Mănăstirea brâncovenească dela Sâmbăta-de-sus

are în sufletul românismului, comparată cu celelalte culte din țară, nu se poate concepe un stat complect „neutralizat“ din punct de vedere religios. Fără să oprime celelalte culte, el e dator să reliefeze importanța ortodoxiei, care e însuș cheagul sufletesc al ființei sale naționale. Lupta pentru afirmarea acestei idei și-a căpătat expresia în cele trei discursuri parlamentare, de însemnătate epocală, unul rostit la discuția Constituției din 1923, al doilea la legea Cultelor din 1928 și al treilea la ratificarea concordatului din 1929. E cuprinsă în ele însăși doctrina permanentă a Bisericii noastre în raport cu statul. Niciodată nu s'au rostit în viața publică a țării drepturile ortodoxiei cu o competință mai suverană, cu un curaj mai răspicat, cu o dialectică mai uimitoare. Recitind azi aceste discursuri, cu știința și cu forța pusă în ele și cu acea replică fulgerătoare, pe cât de elegantă, în fața căreia orice adversar cădea zdrobit, rămâi cu impresia unor monumente de elocință, în care nimic nu e retoric, fiindcă totul e substanță de cugetare realistă. Pulsează în ele toată drama istorică a românismului umilit împreună cu credința sa, și toată încrederea de piatră în destinul ortodox al acestui neam. Statul e adesea mustrat și sfătuit cu durere, dar totdeauna apărat cu cea mai înaltă conștiință de cetățean în demnitatea și în suveranitatea lui națională, care nu trebue să cedeze în fața presiunilor interesate din afară. Dece să n'o recunoaștem? Poziția noastră față de cultele minoritare, în special față de catolicism, e foarte stânjenită. Ca o organizație religioasă națională, noi nu ne putem bizui decât pe forțele proprii; și nu totdeauna aceste forțe alcătuiesc în luptă un bloc solidar. Catolicismul e o organizație mondială, în fața căreia omul politic al unei țări mijlocii, mai ales când el însuș nu are încă o conștiință religioasă clară, se intimidează și cedează. Am pierdut astfel unele poziții, nu *reale*, ci *legale*; ceeace nu e tot una. Dar în aceste lupte, care au atins uneori tensiuni maxime, dacă n'am avut un bloc, am avut un singur om prin care s'a exprimat covârșitor de tare însuș glasul conștiinței ortodoxe a neamului nostru. Ori de câte ori Mitropolitul Nicolae a ridicat cuvântul în apărarea credinței, Biserica noastră ca totalitate națională, a vibrat alături de dânsul. Și dacă restul ierarhiei nu l-a secundat decât pasiv, onoarea și recunoștința revin cu atât mai mult acestui cavaler fără frică și fără pată al Domnului nostru Isus Hristos. Cum să nu-l iubim și cum să nu-l venerăm, când harul l-a deosebit ca singur să ne poarte inima și spiritul întreg în confruntare bărbătească cu adversarii de totdeauna ai credinței și ai solidarității românești? La Sibiu, și numai la Sibiu, pe jilțul glorios al lui Șaguna, veghează și se frământă cugetul militant cel mai înalt al ortodoxiei contimporane.

Și tot de aici ne vin, nu numai atitudinile de apologie cele mai înfocate, dar și organizațiile de luptă constructivă cele mai potrivite timpului nostru. Concepția despre elementul mirean și participarea lui activă la viața religioasă îmbracă în Ardeal diferite forme. Una e „Oastea Domnului“ ca mișcare de evlavie populară și asociația corelată a „Sfântului Gheorghe“ pentru tineretul satelor. E adevărat, această frumoasă mișcare de regenerare sufletească, neînțeleasă suficient în unele eparhii, a trecut la un moment dat printr'o mare criză de orientare doctrinală. E întâia dată când I. P. S. Nicolae s'a arătat fără milă. Această atitudine, dacă a uimit pe unii, era în consensul cel mai strict al disciplinei ortodoxe. In istoria Bisericii noastre există un singur caz când mila nu e îngăduită: cazul ereziei. Ființa Bisericii noastre e dogma ecumenică. Orice se tolerează și se iartă în Răsărit, afară de încăpățînarea diabolică de a știrbi dogma și așezămintele tradiționale, ce decurg din ea. Un ierarh slab, cu prilejul unei astfel de crize și-ar fi dus Biserica de râpă. Ceeace am admirat la mitropolitul Sibiului a fost intransigența de oțel cu care a rezolvat criza, salvând mișcarea

în cadrele Bisericii. Atitudinea sa ar trebui să fie pilduitoare oricărui păstor pentru a curma în multe privinţe echivocurile şi confuziile dăunătoare clarei orientări ortodoxe.

Cealaltă organizaţie de caracter social, care complimentează „Oastea Domnului" e „Frăţia Ortodoxă Română", liga care adună cărturarii Ardealului în jurul Bisericii, întreţinând totdeodată spiritul solidarităţii româneşti în mijlocul „celor şeapte păcate de căpetenie" care bântuie mândrul pământ al lui Horia şi al Iancului. Nu voiu uita niciodată ziua întemeierii ei, la Cluj, când în delirul unanim, mitropolitul iniţiator a rostit discursul program al acestei mişcări, capodopera doctrinală a oricărui creştinism militant. Şi cum am participat la unele reuniuni anuale, unde Ardealul intelectual capătă un aier de legendă eroică şi festivă, nu voiu uita iarăşi un moment dela Arad când, în catedrala reînnoită azi de Prea Sfinţitul Andrei, am văzut floarea ştiinţei universitare, în frunte cu Sextil Puşcariu, îngenunchind în faţa altarului să primească Sfânta Impărtăşanie. E opera lui Nicolae Bălan, profund semnificativă pentru vremea de azi şi pentru gloria de mâine a Bisericii noastre, dar cu totul neînţeleasă în celelalte părţi ale ţării. Căci cu toată reforma generalizată în organizaţia practică a vieţii bisericeşti, lumea de dincoace de munţi nu ştie să tragă consecinţele rodnice din principiul colaborării cu mirenii. In afară de Ardeal, şagunismul a rămas încă mai mult un formalism legal, valabil mai ales în zilele elective ale Bisericii. Inalt Prea Sfinţitul Nicolae adâncindu-l şi amplificându-l, a făcut însă din el marea concepţie de viaţă religioasă, din care izvoräsc, logic încadrate, multiplele acţiuni de regenerare spirituală prin flacăra credinţei.

Asemenea organizaţii, care sunt tot atâtea prelungiri sociale ale lucrării de încreştinare reală, ieşite din concepţia că întreaga naţiune trebuie adusă să participe la viaţa harică a Bisericii, sunt determinate pe de altă parte de existenţa unor alcătuiri şi curente cu totul negative faţă de doctrina creştină şi idealul ei de viaţă. Aceste fenomene morbide au fost identificate de Biserică în demagogia partidistă de până ieri, în francmasonerie şi în pornografie, prin cele trei declaraţii solemne rostite de Sfântul Sinod în anul 1937.

Cerându-se atunci ca preoţimea să nu mai aibă niciun amestec în viaţa socială şi politică, Sfântul Sinod a răspuns prin declaraţia „Nihil sine

Pelerinaj la Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta-de-sus

Deo", în care se afirmă că Biserica, având o concepție totalitară despre existență, misiunea preoțimii e angajată în toate ramurile de activitate ale vieții pentru a le creștina". „Personalitatea care slujește – stă scris acolo – iar nu individul care se îmbogățește este idealul creștin". Biserica n'ar putea să rămână cu mânile legate când doctrinele politice i-ar tăgădui învățătura și când acțiunile demagogice ar zădărnici idealul etic al vieții sociale.

A doua declarație sinodală e osândirea energică a francmasoneriei cu ideologia ei ateistă și cu acțiunea ei ocultă de subminare a românismului și a creștinismului. E întâia oară când Biserica noastră s'a rostit solemn asupra acestei racile blestemate, hotărînd cu bărbăție apostolică sancțiuni morale împotriva francmasonilor.

A treia declarație sinodală e înfierarea literaturii pornografice, pe temeiul metafizicei ortodoxe pentru care frumosul slujit de artă nu e altceva decât un alt nume al binelui suprem, care e Dumnezeu.

Toate aceste declarații poartă pecetea vizibilă a cugetării Inalt Prea Sfințitului Nicolae și logica strânsă a stilului său. Astfel, nu numai în luptele parlamentare, dar și în forul suprem al Sfântului Sinod, glasul mitropolitului dela Sibiu e însuși glasul de azi al Bisericii noastre ortodoxe.

In declarația sinodală dată împotriva pornografiei, găsesc aceeași concepție înaltă despre frumos, pe care I. P. S. Sa o formula în anul 1928 cu prilejul inaugurării sanatorului dela Păltiniș. Precum frumosul în artă nu poate fi decât o iradiere a frumuseții ce strălucește „din plenitudinea lui Dumnezeu", tot astfel măreția naturii e un reflex al celei dumnezeiești. Ierarhul sibian e un estet în sensul autentic al ortodoxiei, al lui Vasile cel Mare, al lui Grigorie de Nazianz, al lui Ioan Damaschin. Estetica joacă un rol covârșitor în manifestările culturale ale Bisericii noastre, fiindcă toate aceste manifestări năzuiesc să reproducă în formele vieții terestre ceva din frumusețea fără asemănare a paradisului ceresc. Să ne gândim, bunăoară, la mânăstirile noastre. Ele sunt sintezele minunate ale frumosului artistic și ale frumuseții naturii. Prin instinct, odorul artistic al unui locaș de rugăciune monahală e așezat totdeauna în mijlocul unui „colț de raiu". Insăși asceza ce se practică în mânăstire nu e altceva decât modelarea spirituală după frumusețea lui Iisus Hristos. Codul fără moarte al ascetismului și al contemplației răsăritene se numește *Filocalia,* adică iubirea de frumusețe. Ridicând sanatoriul dela Păltiniș și reînoind mânăstirea dela Sâmbăta de Sus, I. P. S. Nicolae se integrează în această mare tradiție a Bisericii. Păltinișul e o creație a darului său estetic. Așezarea în locul acela înalt și însorit, planurile construcției și configurația decorativă, toate aceste lucruri ce fac din el unul dintre cele mai strălucite cuiburi de retragere din munții noștri, sunt opera Inalt Prea Sfințitului. Cuvântarea prin care l-a inaugurat cuprinde o mărturisire revelatorie: „Iubirea de natură pentru mine n'a izvorit dintr'un studiu de specialitate al puterilor și fenomenelor ei, ci e un dar pe care mi l-a coborît în suflet credința religioasă... In afară de mângâierile credinței, rezultând din contactul cu Divinitatea, cu greu cred să existe simțăminte atât de curate și desinteresate ca acelea pe care ți le trezește în suflet contemplația misterelor din marele templu al naturii". E aici tot secretul preocupărilor este-

O parte a Bibliotecii mitropolitane din Sibiu

tice care îmbracă toate creaţiile acestui mare ierarh. Pe masa de lucru din reşedinţa mitropolitană, alături de ultimele cărţi şi reviste teologice, filosofice şi literare, autohtone şi străine, stau cele mai recente publicaţii de artă decorativă. Din sugestiile lor combinate, au răsărit acele splendide renovaţii ale palatului, cu acel poem de grădină, unde coloanele ritmice şi florile parterelor se îngână cu ciripitul paserilor rare, şi unde căprioarele, ca nişte îngeri ai codrului, îşi oglindesc candoarea ochilor în unda bazinelor. Măreţele catedrale ieşite ca din pământ în oraşele ardeleneşti, pustiite până ieri de podoabele geniului ortodox, din acelaş gând au răsărit.

La Sâmbăta de Sus însă estetica ierarhului e amplificată de alte două gânduri, magistral mărturisite în cuvântarea despre „Monahismul ortodox“. A fost acolo o mânăstire zidită de Brâncoveanu însuşi ca şi biserica înstrăinată azi din Făgăraş. Zdrobită de furia austriacă, ea rămăsese la picioarele muntelui o ruină absorbită din veac în veac sub vegetaţia naturii. Mitropolitul Nicolae a redat-o gloriei dela început, restaurând-o, răsbunând astfel pe marele voievod martir şi făcând din ea un „simbol“ al reînvierii monahismului în Ardeal. Ardealul ortodox nu mai are mânăstiri; i-au fost nimicite cu tunul de Austriaci, după însăşi instigaţiile unor Români care şi-au renegat credinţa. Fără monahism însă, ortodoxia îşi pierde jumătate din vitalitatea duhovnicească. Această problemă, una dintre cele mai grave ale Bisericii noastre de azi, o ridică pe primul plan I. P. S. Nicolae. „Drumul bărbaţilor cu rol determinant în istorie a pornit din popasurile roditoare ale singurătăţii“, constată dânsul. Ca urmare, Sâmbăta de Sus e destinată să fie matca unor călugări cărturari, dedicaţi în întregime spiritualităţii şi propagandei creştine. Planul acestei restaurări în duh e urmărit cu o metodă lucidă, paralel cu reconstrucţia materială. Tineri teologi, o întreagă pleiadă, au fost şi sunt crescuţi în şcolile înalte de peste hotare de către I. P. Sfinţitul, trimişi la Athos şi oriunde se pot familiariza cu adânca disciplină a spiritualităţii ortodoxe. Cultura unită cu asceza au fost gloria şi puterea monahismului nostru. Opera aceasta urmărită la Sibiu cu jertfe şi cu o vedere profundă în esenţa şi în destinul credinţei, ar fi singură deajuns să facă dintr'un ierarh un om epocal.

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicolae Bălan este acest om epocal prin concepţia integrală pe care o are despre ortodoxie, prin vasta şi multipla operă izvorîtă din ea. Personalitatea profesorului de acum douăzeci de ani a crescut în acest timp în proporţiile unei întregi Biserici militante.

Dumnezeu i-a dăruit un chip şi o fire pe măsura acestui mare rol. Inalt şi armonios închegat, când îşi coboară din munte distincţia sobră şi prestanţa ierarhică pe străzile Capitalei, lumea care nu-l cunoaşte simte nemijlocit că e *cineva*. De câte ori am bucuria să-l revăd, impresia primă e că îmi revăd Ardealul întreg, Ardealul acesta care e provincia cea mai mândră a patriei mele, Ardealul acesta care a ştiut să îndure cu demnitate morală şi să trăiască în stil autentic românesc. In mitropolitul lui, văd geniul lui ţărănesc ridicat la suprema lumină a culturii, văd toţi popii şi păstorii lui sculaţi din sate să stea namile neclintite în urgia veacurilor. Mitropolitul îi poartă vii în conştiinţa sa, în care simţul biruinţii unui neam întreg n'a adormit în satisfacţia de sine, ci s'a ascuţit eroic în folosirea înţeleaptă şi metodică a acestei biruinţi. Căci sunt extraordinar de puţini oameni în România Mare, cari s'au priceput să facă din marea biruinţă stofă de noi cuceriri pentru a spori necontenit acel „bine de peste veacuri al neamului“. Singură prezenţa ierarhului sibian în viaţa ortodoxă ne insuflă nouă, celorlalţi, care îl secundăm cu veneraţie de fii duhovniceşti în aceiaşi luptă, dârzenia de a ne afirma credinţa, demnitatea de a îndura loviturile, vigoarea de a nădăjdui în slava lui Hristos. Mitropolitul Nicolae Bălan e astăzi, mai mult decât un om, un stil de viaţă ortodoxă.

După sfinţirea catedralei din Sighişoara

SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

Mitropolitul Nicolae al Ardealului

de GRIGORIE T. MARCU

I. P. S. Mitropolit Nicolae, la vârsta de 10 ani

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului s'a născut la 27 Aprilie 1882, în Blaşfalăul-superior (jud. Bistrița-Năsăud), fiind primul din cei opt copii ai preotului ortodox Vasile Bălan şi ai soției sale Maria.

A copilărit în casa bunicului său Nicolae Bălan, notar cercual în Blaşfalăul-superior, caracter integru, bărbat de robuste convingeri româneşti, cu vază în tot jurul — şi pe deasupra dotat cu pregătire teologică dobândită la Sibiu.

Şcoala primară şi cea secundară le-a urmat la Năsăud. S'a distins ca elev eminent la studii şi ca un talent literar promițător la şedințele societății de lectură „Virtus Romana Rediviva" a Gimnaziului de acolo.

Intre anii 1900—1904 a urmat cursurile Facultății de Teologie din Cernăuți, cu profesori de talia celebrului istoric bisericesc Eusebiu Popovici — care i-a premiat mai multe lucrări de seminar — şi a eruditului apologet Vasile Găină.

Ca student teolog, a desvoltat o frumoasă activitate publicistică şi a pus la cale — în Martie 1904 — întemeierea unei reviste teologice care să întrunească laolaltă condee iscusite din toate ținuturile locuite de Români. Inițiativa aceasta, care a avut un ecou remarcabil atât în presă cât şi 'n cercurila bisericeşti — bunăoară în Sinodul arhidiecezan din Sibiu, care-i aduce elogii „diligentului" bursier al Mitropoliei Ardealului — nu s'a putut înfăptui, din motive lesne de 'nțeles.

In anul şcolar 1904—1905 a urmat cursuri de specializare la Universitatea din Breslau (Germania).

La 25 Iulie 1905 a fost proclamat doctor al Facultății de Teologie din Cernăuți.

La 1/14 August a fost numit profesor de Dogmatică, Apologetică şi Teologia morală la Institutul teologic-pedagogic „Andreian" din Sibiu.

In anul 1907 a întemeiat „*Revista Teologică*", organ pentru ştiința şi viața bisericească, prima publicație periodică de acest gen în Ardeal. După patru ani, adică în 1911, i-a adăugat un auxiliar prețios în „Biblioteca Bunului Păstor".

In cursul războiului mondial s'a impus ca un luptător neînfricat pentru izbândirea idealului nostru național. La 1 Ianuarie 1918 a întemeiat, împreună cu bunii săi prieteni Dr. Ion Broşu şi Dr. Silviu Dragomir, foaia săptămânală „*Gazeta Poporului*", care milita curajos pentru alipirea Ardealului la Patria-Mamă. In luna Noemvrie a aceluiaşi an a plecat la Iaşi pentru a chema oştirea biruitoare a Regelui Ferdinand să ia în stăpânire Ardealul.

După întregirea României a organizat preoțimea ardeleană în *Asociația clerului „Andreiu Şaguna"*. La 31 August 1919 a intrat în cler, fiind hirotonit diacon, iar la 1 Septemvrie 1919 a fost sfințit preot.

La *14/27 Februarie 1920* a fost ales Mitropolit al Ardealului, întrunind totalitatea voturilor exprimate. In zilele de 14—16 Aprilie 1920 a fost trecut prin toate treptele monahale, iar în *Dumineca Rusaliilor (17/30 Mai) 1920* a fost hirotonit întru arhiereu, în Catedrala mitropolitană din Sibiu şi instalat în scaunul lui Şaguna. O mulțime imensă — în frunte cu Mitropolitul Primat Dr. Miron E. Cristea, Primul-ministru General Alex. Averescu, miniştrii P. P. Negulescu şi Octavian Goga, dl Prof. Nicolae Iorga ş. a. — a luat parte la mărețul praznic.

Infăptuirile I. P. Sf. Sale din primele două decenii de arhipăstorire (Rusalii 1920 — Rusalii 1940) privesc toate domeniile vieții noastre naționale-bisericeşti. S'a impus în toată bună vremea ca un profund cunoscător al problemelor de organizare bisericească şi de ridicare a clerului şi poporului nostru prin cultură teologică şi prin adâncirea vieții religioase.

In 1923, cu prilejul votării Constituției, a dus lupte grele pentru înscrierea în legea fundamentală

I. P. S. Mitropolit Nicolae, elev la Gimnaziul din Năsăud

a Statului român, a principiului *autonomiei* Bisericii noastre.

Contribuția I. P. Sf. Sale la alcătuirea Legii de organizare bisericească (1925) după modelul Statutului organic șagunian, întrece orice cuvânt de apreciere.

Cu prilejul întocmirii Legii cultelor (1928) și a votării Concordatului cu Vaticanul (1929), a reprezentat punctul de vedere al Bisericii ortodoxe cu o vigoare și demnitate incomparabilă, fiind totdeauna în fruntea luptătorilor pentru refacerea unității de credință a Neamului românesc.

O atențiune deosebită a acordat I. P. Sf. Sa școlilor noastre confesionale și culturii teologice.

In anul 1924, a ridicat vechiul Seminar teologic „Andreian" din Sibiu la rangul de Academie teologică, cu patru ani de studii egale celor ce se propun în Facultățile de Teologie. Profesorii acestei înalte instituții de învățătură și educație ortodoxă au fost recrutați de I. P. Sf. Sa din cele mai bune elemente și au fost sprijiniți și povățuiți îndeaproape de luminatul Ierarh, întru desăvârșirea pregătirii lor științifice și duhovnicești, la școlile superioare din țară și străinătate. Activitatea lor didactică și publicistică face cinste Bisericii și Neamului și nu mai puțin Părintelui și îndrumătorului lor de fiecare zi.

Pe seama Școalei normale de băeți „Andreiu Șaguna" din Sibiu, a clădit un local spațios și confortabil, care-i unic în toată țara.

Liceele ortodoxe din Brașov și Brad au fost cercetate adeseori de I. P. Sf. Sa și s'au bucurat statornic de părinteasca Sa purtare de grije.

Pentru instruirea și înduhovnicirea clerului și poporului din Mitropolia Ardealului, I. P. Sf. Sa a creiat mijloacele cele mai bune: publicații periodice, cărți științifice și moralizatoare și felurite biblioteci. Le înșiruim aici:

1. *„Revista Teologică"*, organ pentru știința și viața bisericească, întemeiat în 1907, apare lunar, cu articole și studii valoroase, destinate îndeosebi culturii *clerului*.

2. *„Lumina Satelor"*, foaie religioasă săptămânală *pentru popor*, întemeiată în 1922. In 1930 i s'a adăugat suplimentul *„Oastea Domnului"*.

3. Nici intelectualii mireni n'au fost dați uitării. Pentru trebuințele lor duhovnicești, Profesorul Nicolae Colan — astăzi Prea Sfințitul Episcop Nicolae al Clujului — a întemeiat în 1934 — cu binecuvântarea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae — excelenta revistă de familie *„Viața Ilustrată"*, care din 1936 apare la Cluj.

4. In 1911, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, atunci profesor de teologie, a întemeiat *„Biblioteca Bunului Păstor"*. Au urmat apoi:

5. Colecția de lucrări teologice științifice intitulată *„Seria Teologică"* (apare din 1933) și

6. *„Seria Didactică"* (apare din 1933). Cele

M. S. Regele Carol II și I. P. S. Mitropolit Nicolae la sfințirea pietrii fundamentale a Școalei normale „A. Șaguna" din Sibiu

câteva zeci de volume impunătoare apărute în aceste colecţii, s'au bucurat de aprecieri elogioase atât în ţară cât şi peste hotare.

7. Biblioteca pentru intelectuali *„Popasuri duhovniceşti“* (apare din 1935).

8. Biblioteca populară *„Veniţi la Hristos“* (apare din 1938), urmăreşte adâncirea şi întărirea credinţei strămoşeşti în rândurile poporului şi combaterea învăţăturilor rătăcite ale sectarilor.

Pentru tineretul grupat în Societatea „Sfântul Gheorghe“, ca şi pentru trebuinţele celorlalte vârste, a tipărit cărţi de rugăciuni apreciate pretutindenea. N'a uitat, în vremurile tulburi pe cari le străbatem, nici de iubiţii noştri ostaşi cari stau de straje la hotare.

Toate parohiile din Arhiepiscopie au fost înzestrate cu biblioteci proprii.

Pentru satisfacerea trebuinţelor ştiinţifice ale profesorilor şi studenţilor teologi, stă la dispoziţie selecta Bibliotecă mitropolitană din Sibiu, de a cărei înzestrare îngrijeşte personal Inaltul Ierarh. Dintre rarităţile ei trebue reţinută celebra colecţie a Sfinţilor Părinţi şi scriitori bisericeşti, *Patrologia Migne.*

Activitatea desfăşurată de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae în Sfântul Sinod, e îndeobşte cunoscută, îndeosebi din acelea solemne veştejiri a francmasoneriei, a literaturii imorale şi a desfrâului politicianist.

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae este ctitorul reînvierii monahismului ortodox ardelean. Schitul de la Păltiniş şi Sf. Mănăstire brâncovenească dela Sâmbăta-de-sus, pe care a restaurat-o, reprezintă începutul acestei opere.

In 1925 a condus primul pelerinaj românesc de după întregirea Ţării, la Locurile Sfinte.

Sub păstorirea I. P. Sf. Mitropolit Nicolae s'au clădit numeroase biserici, case parohiale şi culturale.

Averea Arhiepiscopiei a sporit-o cu *o jumătate de miliard* de Lei.

A reprezentat Biserica ortodoxă română la câteva congrese interconfesionale şi în tratativele dela Carloviţ, pentru încheierea acordului cu Sârbii. A luptat cu succes pentru repatrierea fundaţiunii Em. Gojdu.

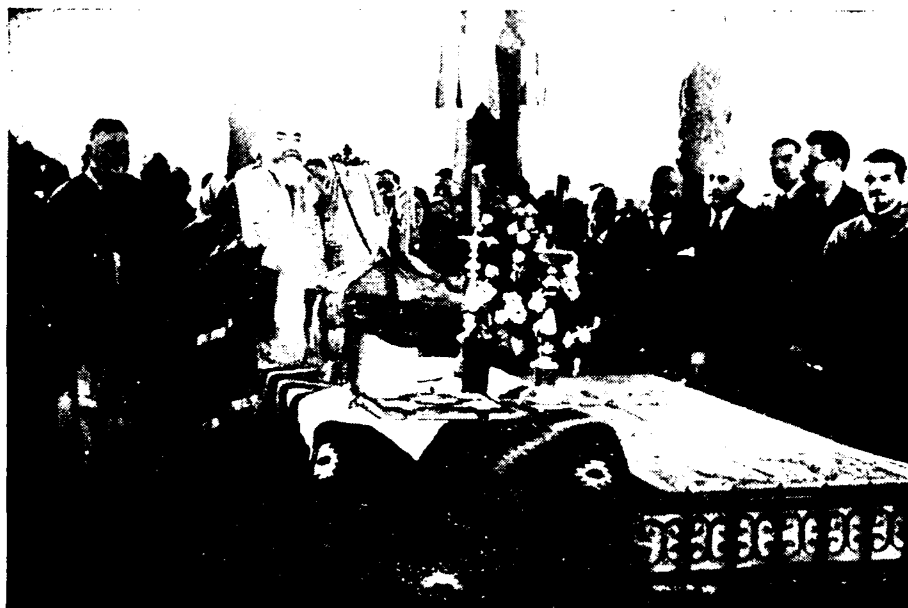
Activitatea publicistică a I. P. Sf. Sale însumează aproape o mie de titluri: studii teologice, articole, conferinţe, cuvântări, cronici literare şi culturale etc.

Pentru meritele Sale excepţionale a fost decorat cu mai multe ordine române şi străine, iar Academia Română l-a ales membru de onoare al ei.

La Rusaliile anului acestuia, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae împlineşte douăzeci de ani de arhipăstorire şi treizeci şi cinci de ani de când işi slujeşte în chip strălucit Biserica şi Neamul.

Insuşirile eminente ale Inaltului Ierarh, râvna exemplară şi priceperea nedesminţită pe cari le-a manifestat cu orice prilej, au făcut dintr'ânsul nu numai chivernisitorul fără egal al Mitropoliei Ardealului şi însufleţitorul conştiinţei româneşti de dincoace de munţi, dar şi glasul cel mai autorizat al Ortodoxiei naţionale.

Iată foarte sumar expuse motivele pentru cari un comitet prezidat de P. Sf. Episcop *Nicolae Colan* al Vadului, Feleacului şi Clujului, a hotărît să sublinieze acest eveniment prin tipărirea unui splendid *volum omagial*, la care au colaborat aproape 90 de personalităţi proeminente ale culturii româneşti, în frunte cu I. P. Sf. Patriarh Nicodim.

Parastas la mormântul eroului Avram Iancu

RUGĂCIUNE

de ROMEO DĂSCĂLESCU

De câte ori, Stăpâne, mi-ai limpezit tăria
Simţeam cum înfloreşte mai clară bucuria,
Mai greu cum se-osândeşte în patimă ţărâna
Pe care-ai frământat-o cu duhul şi cu mâna.

Te-am pipăit cucernic în basmele de eri —
Tu cel de pretutindeni, Tu cel de nicăeri,
Tu mi-ai aprins în faptă blestemul cel dintâi,
Când m'ai născut din moarte, cu moartea căpătâi.

Moşneag cu barbă albă, aşa închipuit,
Meşteşugar de zare, de cântec şi de mit
Şi bun peste măsură, cu mult peste cuprins,
I-ai biruit pe cruce pe cei ce Te-au învins.

Pe noi, împovoraţii lumescului pohod,
Doar plânsul ne îmbună, când săturaţi de glod
Descătuşare cerem din propria-ne vieaţă
Intru sorocul vremii schimbărilor la faţă.

Ne dă acum şi pururea milele,
Pâinea cea de toate zilele —
Şi îmbunare ultimului chin,
Ne mântue de cel viclean. Amin.

Dormi, mai dormi...

de AL. STRĂONEANU-BALAŞ

Pentru legănuş de Cosânziană
Cresc din visuri dragoste-liană,
Dorul mi-i de tine mai aproape,
Cântec tânăr murmurat de ape.

Dormi, mai dormi, asupra ta veghiază
Gândul numai leagăn, numai rază,
Dorul numai freamăt şi alint...
Dormi în legănuş de hiacint.

Zori de roze-asupra ta iviră
Adieri de cântec, şi-şi resfiră
Peste somn, din visuri să răsai,
Tot surâsul zorilor de Mai.

Vis, mi-o poartă 'n plaiuri cosânziene
Să-i aduci surâs în gând şi 'n gene,
Cântec, treci hotarele şi du-i
Dor cum n'a fost dorul nimănui.

Cum mi-au prins-o farmecele 'n mreajă
De surâde 'n vis; şi câtă vrajă
E 'mprejur... Dar cântecul pe strună
Lin prelude: Dimineaţă bună!

SINGURĂTATE

de TEODOR CICEU

Am alergat ca un nebun să te găsesc
Şi nu m'am întâlnit cu tine nicăeri
Şi câte n'aş avea să-ţi povestesc
Din cartea tăinuitelor dureri.

Eu sunt copilul tuturor şi-al nimănui;
Gândurile mele-s lupi ce mă'ncolţesc;
Eu mă 'nfrăţesc cu jalea ori-şi-cui,
Căci nu mi-e dat nemernic să trăiesc.

Mi-am înfrăţit cu soarta năzuinţele
Şi merg pe drumul meu cu capul sus,
Imi port cu bucurie neputinţele
Şi tuturora spun ce am de spus.

INCEPUT

de TEODOR CICEU

A făcut un pas şi încă unu frânt,
S'a prăbuşit apoi ca un butuc;
Eu am sărit ca fript, ca să-l apuc
Să nu-şi lovească nasu de pământ.

S'a uitat apoi la toţi nedumerit
Şi-ar fi 'nceput să plângă marele pitic,
Dar i-a zâmbit mamica: nu-i nimic
Şi i-a suflat îndată unde s'a lovit.

Azi aşa şi zi de zi mai bine.
Noi îl păzim cu dragoste ferbinte
Şi ne rugăm ca fiece părinte:
Indreaptă-i, Doamne, paşii către Tine.

ACADEMICIANUL

NICHIFOR CRAINIC

de VASILE NETEA

Nichifor Crainic, poetul darurilor pământului, tălmăcitorul şi apărătorul dreptului duh românesc, a fost ales membru al Academiei române, în locul rămas vacant pe urma morţii neuitatului Octavian Goga.

De puţine ori, dela Eminescu încoace, s'a mai întrupat într'un singur suflet o atât de înaltă poezie şi o atât de adâncă cugetare, un duh atât de categoric şi o consecvenţă atât de viguroasă, aşa cum ne înfăţişează opera lui Nichifor Crainic.

Târziu, când clocotul vremilor noastre se va fi potolit, când ultimele două decenii de viaţă românească vor putea fi despicate şi judecate prin ochii nepărtinitori ai istoriei, atunci, când din tot sbuciumul acestor zile nu vor mai fi rămas decât temeiurile cu adânci rădăcini în pământul şi în sufletul românesc, atunci se va putea vedea şi se va putea înţelege ce gânduri luminoase şi drepte s'au sbătut sub tâmplele lui Nichifor Crainic, ce luptă aprigă a dat acest om, ce operă înaltă a dăltuit.

Sunt prea puţini aceia, puţini de tot, al căror scris s'ar putea măsura cu scrisul lui Nichifor Crainic în dragostea sa pentru pământul românesc, în credinţa sa neşovăitoare într'un veac românesc, într'un veac sprijinit pe o credinţă românească, pe o realitate românească, într'un veac în care arta şi cultura noastră se va inspira şi va străluci în virtutea adevărurilor româneşti.

Condeiul lui Nichifor Crainic, fie că a cizelat strofe de marmoră limpede, fie că a dat viaţă articolului bătăios sau studiului de profundă pătrundere a realităţilor şi a destinului românesc, s'a adăpat întotdeauna din călimara nesecată a credinţei în Biserica strămoşească, în vigoarea creatoare a ortodoxiei şi în puterea biruitoare a neamului nostru.

Acestea au fost căile pe care a alergat întotdeauna Nichifor Crainic, acestea au fost idealurile sufletului său, şi ele nu vor putea fi niciodată umbrite nici de efemerele legături cu amici îndoielnici şi nici de necruţătoarele adversităţi ce au stat în calea sa.

Nichifor Crainic e un luptător curajios, pasionat, un luptător mare, un fanatic al credinţelor sale româneşti, un luptător care a dat grele lovituri împotriva vameşilor din templul neamului. Scrisul lui, totdeauna clar, totdeauna răspicat, a demascat fără cruţare falsele poziţii ale şi mai falsilor apologeţi ai umanitarismului confecţionat în birourile diferitelor Internaţionale, şi n'a uitat nici pe cei ce cred că neamul nostru ar putea merge pe alt drum decât acel al bisericii şi decât cel arătat de steaua veacurilor.

Dacă poetul Nichifor Crainic, poetul care a „învăţat a versului măsură din simetria brazdelor arate", a cântat cu emoţionantă bucurie frumseţea şesurilor natale, a acelor „şesuri nesfârşite sub ceruri largi de vară, ca ele liniştite şi luminând ca ele", după cum cu emoţionantă durere a cântat durerile patriei cutropite în anii din care apoi s'a plămăduit sfânta biruinţă a României-Mari, Nichifor Crainic ziaristul, Nichifor Crainic directorul ziarului Calendarul *şi fruntea tutelară din cei mai frumoşi ani ai lui* Sfarmă Piatră, *Nichifor Crainic directorul* Gândirii, *Nichifor Crainic luptătorul naţionalist şi ortodox, e un neîndurat, vehement ca un şuvai de munte, cumplit ca un bolovan în rostogolire, săgeată ţâşnită din arcul întins al neamului.*

Numai Eminescu şi Goga au mai putut realiza la noi această teribilă dualitate: poetul celor mai pure şi mai gingaşe frumuseţi să fie biciul ce plesneşte cu cea mai cruntă furie, suliţa cea mai ascuţită şi mai nemiloasă.

Şi Crainic însă, ca şi Eminescu şi Goga, tocmai fiindcă e poet, tocmai fiindcă în poeziile sale a tălmăcit sufletul profund al pământului românesc, pătrunzând până în cele mai intime fibre ale sale, şi-a dat seama ce primejdii mortale îi stau în cale, ce ispite îl atrag spre dezastru, a crezut că e de datoria lui să îmbrace armura de luptător şi să păşească cu dârzenie în arenă.

Lupta continuă. Ea nu e însă lupta lui Nichifor Crainic, nu e lupta unui om, a unui ziar sau reviste, ci e lupta pe care o dă însuşi sufletul neamului acestuia, însăş credinţa ce l-a călăuzit prin veacurile vitrege. Acestei credinţe i s'a făcut ecou poezia şi cugetarea lui Nichifor Crainic. In slujba ei a stat până la aceşti cinci zeci de ani, pe cari i-a împlinit de curând.

CALVAR

de TRAIAN RUSSU-ŞIRIANU

Puzderii de tristeţi în suflet mi se cern...
M'apasă bezna
Mi-e sângerată glezna,
Scăieţi ţepoşi de gânduri pe suflet mi s'aştern...

Genunchii durerii haini mă apasă
Flori reci de ghiaţă
Mi-au înflorit pe viaţă...
Pleasnă de crivăţ urme pe trup îmi lasă.

Cu fruntea muiată 'n sudoare – sub cruce
Un dor bolnav mă duce:
Prin spinii Golgotei, sus, cât mai sus, mă sue,
Să-mi răstignesc durerea în suliţi şi în cue!

PAISIE ŞI PAISIANISMUL

de Pr. IL. V. FELEA

6. PAISIE DESPRE MONAHISM ŞI DESPRE RUGĂCIUNEA LUI ISUS

Concepţia inaltă a stareţului Paisie despre călugărie o aflăm intr'o scriere a sa, ce poartă titlul: *Invăţătură la tunderea în monahism.* Călugărul este un ostaş duhovnicesc, invaţă Paisie; un luptător contra pornirilor rele ale trupului, ale lumii şi ale diavolului. Viaţa monahală are deci o misiune dinamică în serviciul crucii şi al culturii duhovniceşti.

„Călugărul de aceea se numeşte aşa, că are altă viaţă, nu trupească, ci duhovnicească; altă activitate, alt veac, altă hrană, altă îmbrăcăminte şi altă muncă. El se numeşte purtător de haine negre, căci are haine negre de doliu. El se numeşte monah, care inseamnă singuratec, fără grijí, care trebue să fie singur, numai cu singur Dumnezeu. Intâiul puitor de lege sau leguitor al monahismului a fost Melchisedec, preotul Dumnezeului celui de sus, care a trăit fără femee şi fără rudenie, în pustie; al doilea a fost Ilie, în pustiul Horeb; al treilea a fost Ioan Botezătorul, în pustiul Iordanului, care nu avea nici un fel de avere, care n'a ştiut de carne şi de vin şi care se îmbrăca cu haine de păr de cămilă. Cinul călugăresc este întărit de insuşi Mântuitorul Isus Hristos şi de Apostolii Lui. Domnul Hristos şi-a dus viaţa în feciorie, sărăcie şi neiubire de arginţi. Tot aşa şi Apostolii, care au lăsat toate şi au urmat lui Hristos. Călugării urmează invăţătura şi sfatul lui Hristos, râvnesc după viaţa apostolilor. Ei părăsesc toate bucuriile lumii, se lapădă de căsătorie, de veselie şi de tihnă trupească, precum şi de bogăţia vremelnică, şi urmează lui Hristos, luându-şi crucea, rătăcind prin munţi şi prin pustie. In loc de case luminoase, trăesc prin peştere intunecoase; în loc de femei şi de copii trăesc cu hiarele sălbatice şi cu paserile cerului. Patul lor e pământul şi invelitoare cerul. Călugării au luat crucea răbdării de toate zilele, ca să slujească cu totul numai lui Hristos. Apostolul zice: De posteşte cineva şi face rugăciune, să se depărteze de femeie o vreme. Călugărul petrece pururea în post şi rugăciune chiar până la moarte, de aceea nici nu are el femee. Şi în Testamentul cel Vechiu s'a poruncit: Cel ce se apropie de Domnul să se depărteze de femeie. Călugării pururea stau în slujba Domnului: De aceea se depărtează de femei până la moarte, lucrând pentru Dumnezeu in curăţenie. Deşi ereticii dispreţuiesc pe monahi, cum că s'ar fi îngreţoşind de femeie şi de carne, dar aceasta nu e aşa. Călugării renunţă la căsătorie şi la carne nu pentrucă s'ar îngreţoşa, ci din înfrânare. Dela facerea lumii şi până la potop oamenii nu au mâncat carne şi nu au băut vin. Şi în legea lui Moise nazoreul nu bea vin şi nu mănâncă carne. Şi Daniil şi cei trei tineri s'au îngreţoşat de carnea din masa lui Nabucadnezar. Nici Moise, nici Ilie, şi nici Domnul n'au mâncat carne şi n'au băut vin patruzeci de zile. Ioan Botezătorul toată viaţa n'a mâncat carne şi n'a băut vin. Asemenea se spune de sfântul Evanghelist Matei şi de apostolul Iacov al lui Alfeu. In monahism se realizează intreaga virtute creştină. Hristos a fost pildă de curăţenie şi sărăcie şi ascultare, chiar până la moarte, iar moartea i-a fost pe cruce. Urmând Domnului, şi călugării făgăduiesc inaintea lui Dumnezeu şi cu jurământ se obligă la feciorie şi curăţie adevărată, la sărăcie de bună voie şi la ascultare nefăţarnică.“ [1])

*

Una dintre îndeletnicirile specifice vieţii monahale ortodoxe este *rugăciunea lui Isus: Doamne Isuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, miluește-mă pe mine păcătosul...* Contestată de unii, greşit înţeleasă de alţii – Paisie o explică într'o lucrare de 6 capitole, o apără, o practică şi pretinde ucenicilor săi să o aibă totdeauna în inimă. El încă o primeşte şi o invaţă dela părintele său duhovnicesc, ieromonahul Vasile, stareţul dela Poiana-Mărului, care atât în privinţa aceasta cât şi în privinţa intregii direcţii a vieţii monahale a lui Paisie, exercită o influenţă hotăritoare, binefăcătoare.

Rugăciunea duhovnicească, ce se face de minte în inimă, este opera sf. părinţi şi stă în slujba purificării sufleteşti. In lupta minţii şi a trupului cu patimile şi cu ispitele este de un nepreţuit folos pentrucă ne curăţă de tot ceea ce-i potrivnic harului. Ea este necesară tuturor începătorilor şi celor desăvârşiţi, deşi la săvârşirea ei ideală ajunge abia unul la zece mii.

In calea acestei rugăciuni stau o mulţime de ispite, pofte, sensaţii, gânduri, care sunt greu de deosebit când sunt bune şi când sunt rele, când sunt dela Dumnezeu şi când dela diavolul. Vremea, experienţa şi bunul simţ le descopere pe toate şi mai ales părintele duhovnicesc, sub călăuza căruia se fac exerciţiile rugăciunii. Căci rugăciunea minţii e o artă şi nimeni nu poate şi

[1]) Cetfericov: *Paisie,* p. 419-421.

nici nu este îngăduit să o practice fără povața unui duhovnic iscusit și experimentat.

Prin rugăciunea minții oamenii și-au curățit patimile, au păzit poruncile, au dobândit râvna duhovnicească și au devenit sfinți, vase ale Duhului Sfânt, purtători de Dumnezeu. Mintea este ochiul sufletului, iar inima altarul pe care se aduce jertfa rugăciunii duhovnicești, tainică și fără glas.

Valoarea și lucrarea acestei rugăciuni o arată Paisie, citând din scrierile marilor ei dascăli.

Care este *metoda* după care să se facă rugăciunea lui Iisus, Paisie ne arată iarăși, citând din scrierile marilor asceți și mistici răsăriteni. Așa citează din Sf. Simion noul Teolog, stâlpul ortodoxiei:

„Adevărata atențiune și rugăciune constă în aceea, că mintea în timpul rugăciunii să păzească inima și înlăuntrul ei să se învârtească mereu și din adâncul ei să înalțe cerere către Domnul. Gustând aicea cât este de bun Domnul, mintea nu se va mai departa din lăcașul inimii, și împreună cu Apostolul va zice: „Bine este nouă să fim aicea, ci observând locurile deacolo, izgonește cugetele semănate de vrășmașul". Mai departe el vorbește despre acelaș lucru încă și mai lămurit: „Șezând într'o chilie tăcută într'un ungher singuratec, fă cu luare aminte ceeace am să-ți spun: închide ușa, trageți mintea dela orice deșertăciune, strânge-ți barba la piept, îndreptează-ți împreună cu mintea și ochiul simțului, încetinează respirația, ca să nu sufli prea slobod, și încearcă cu cugetul să găsești înlăuntru în piept locul inimii, unde le place să-și aibă sălaș de obiceiu toate puterile sufletești și mai întâi de toate vei găsi acolo întunerec și grosolănie neînpuținată.

„Când însă tu vei continua și vei săvârși acest lucru noaptea și ziua – o, minune! – vei dobândi veselie statornică. Căci îndată ce mintea va găsi locul inimii, îndată va vedea ceeace niciodată n'a văzut: va vedea în mijlocul inimii văzduh și pe sine toată luminată și plină de judecată. Și din acel minut ori de unde s'ar ridica cugetul, înainte de a trece în faptă sau a se face idol, prin chemarea lui Isus Hristos ea îl va goni și-l va nimici. De aicea mintea, având ură asupra dracilor, ridică asupra lor mânia firească și gonindu-i, răpune pe vrășmașii cei gândiți. Și alte multe vei învăța cu ajutorul lui Dumnezeu prin privegherea minții, ținând pe Iisus în inimă". [1])

D-l prof. Nichifor Crainic observă foarte just, că Paisie înlătură din metoda rugăciunii lui Iisus partea compromițătoare, omfalopsihismul, îndreptarea ochiului spre ombilic și învață că mintea și privirea cugetului trebuesc îndreptate spre locul inimii. In acest sens și traduce el – Paisie – modificat pasagiul de mai sus din sf. Simion noul Teolog.[1])

Motivul pentru care mintea trebue coborâtă în inimă este, că principiul rațional al omului se află în piept, e ascuns în inimă. *Din inimă ies gândurile* și cele bune și cele rele. Stăpânind inima prin harul Domnului, stăpânim poftele și patimile, ne purificăm. Mai mult: exercițiile rugăciunii mintale sunt obositoare, uneori plicticoase, dureroase, desgustătoare și numai ținând cu severitate regula până la sfârșit, ele se preschimbă în lumină, plăcere și bucurie negrăită.

7. CARACTERISTICA LUI PAISIE

Din toată viața și opera starețului Paisie se constată, că acest om a fost întâi de toate un călugăr integru, împodobit cu alese daruri și virtuți moștenite și dobândite. Noi am dat Rusiei pe mitropolitul Petru Movilă; Rusia ne-a dat pe Paisie. Dar din dar.[2]) S'a distins prin rugăciune și viață neprihănită, avea darul învățăturii și al organizării; cunoștea limba greacă și latină, ispitea sf. Scriptură, citea cu nesaț și traducea din operile sfinților părinți, dascăli și asceți ai ortodoxiei; știa înfrăți dragostea cu disciplina și smerenia cu autoritatea; avea talentul scrierii cuceritoare și o putere de muncă exemplară.

In anii din urmă ai vieți sale, deși „era cu totul neputincios cu trupul și pe toată partea dreaptă avea răni", sta pe pat, împresurat de cărți: Biblii, gramatici și dicționare, cu lumînarea în mijlocul lor și așa scria toată noaptea, uitându-și de durerile și neputințele trupului.[3])

Durmea 3 ore din 24. Ne-a lăsat 350 volume scrise cu mâna lui. Un om slab și bolnav, totuși în stare să săvârșească o muncă extraordinară.

Prin astfel de virtuți și daruri își asigură Paisie iubirea și colaborarea unui mare număr de admiratori și ucenici credincioși, cu cari face școală, în care domnește un spirit nou „de harnică muncă în scrisul și tălmăcitul cărților".[4]) Lavra Neamțului sub stăreția lui devine ca și Atosul și Pecersca Chievului „centrul și făclia monahismului ortodox și școala vieții sihăstrești și a culturii duhovnicești pentru tot orientul ortodox."[5])

Personalitatea starețului și faima mănăstirii atrage vizitatori, admiratori și imitatori din toate

[1]) Cetfericov: *Paisie*, pag. 254-255.

[1]) *Elemente de Teologie mistică*, pag. 306-307.
[2]) N. Crainic: *Mistica* pag. 291.
[3]) *Viața fericitului Paisie*, pag. 83.
[4]) N. Iorga: *Istoria Bisericii Române*, II, pag. 114.
[5]) Cetfericov: *Paisie*, pag. 278.

părţile ortodoxiei. Unul dintre aceştia, grecul Papadopol Keramevs, ii face lui Paisie următorul portret elogios:

„Pentru întâia oră în viaţă am văzut cu ochii mei sfinţenia întrupată şi neprefăcută. Pe mine mă frapă faţa lui luminoasă şi palidă, fără pic de sânge, o barbă mare şi albă, lucitoare ca argintul şi curăţenia neobişnuită a hainelor sale şi a întregei încăperi. Vorbirea lui era blândă şi cu totul sinceră. El făcea impresia omului desprins cu totul de trup." [1])

8. INCHEIERE

De încheiere facem constatarea, că opera de renaştere monahală şi culturală pe care paisianismul a împlinit-o în Moldova secolului al 18-lea este rodul misticei ortodoxe, prin studiu, muncă şi contemplaţie.

Esenţa paisianismului este eminamente mistică. „Ea constă din ridicarea spiritului monahal dela nivelul obişnuit al psalmodiei la înălţimea sublimă a contemplaţiei". [2]) Paisie era un practicant al rugăciunii lui Iisus şi un pasionat cetitor şi traducător al literaturii ascetice şi mistice. El continuă experienţa şi luminează doctrina isihastă, mistică.

Unul dintre biografii săi, care i-a fost ucenic 30 de ani, ne istoriseşte cum l-a văzut răpit în contemplaţie: „Eu m'am uitat la el şi am văzut că faţa lui era ca de foc, în vreme ce deobiceiu ea era palidă - albă. Atunci mă cuprinse o frică. Stând puţin, am zis cu glas mai tare rugăciunea. Stareţul nici de astădată nu răspunse. Atunci am înţeles, că stareţul era cufundat în rugăciune, din care pricină să şi aprinsese faţa lui". [1]) Trupul lui Paisie devenise cu adevărat templu al Duhului Sfânt. Toată viaţa lui a închinat-o sincer experienţei mistice, obştei călugăreşti şi cărţilor duhovniceşti. Aşa încât cine vrea să cunoască sub aspectul ei veridic mişcarea paisiană, e dator întâiu de toate să cunoască mistica ortodoxă.

La temelia paisianismului stă mistica Bisericii ortodoxe cu cele trei trepte sau faze experimentale şi cu cele trei voturi monahale. Fără caracteristica aceasta nu am înţeles aproape nimic din mişcarea paisiană, care e prin excelenţă mişcare mistică. Paisie a fost un ascet şi un mistic în cel mai bun înţeles al acestor cuvinte. Pe calea metodei descriptive şi experimentale a reuşit el să facă şcoală, să transfigureze un veac, să creeze epocă în monahism şi să transforme mănăstirea Neamţu într'o pepinieră de ierarhi şi de călugări cărturari. [2])

Paisie a generalizat rugăciunea lui Iisus şi a făcut din ea „caracteristica modernă a misticei ortodoxe". Veacul lui e numit cu dreptate „veacul de aur al ortodoxiei româneşti". [3]) In Rusia ii adoptă metoda peste o sută de mănăstiri, cari exercită o mare influenţă asupra scriitorilor ruşi, cum a fost Optina asupra lui Dostoievschi, Gogol, Tolstoi, etc.

Mistica ortodoxă a întruchipat în curentul paisian una din creaţiunile sale autentice şi pilduitoare.

[1]) Cetfericov: *Paisie,* pag. 290; Racoveanu: *Viaţa fericitului Paisie,* pagina 9.

[2]) N. Crainic: *Elemente de Teologie mistică,* pag. 290.

[1]) Cetfericov pag. 356.

[2]) Vezi despre ucenicii cărturari ai lui Paisie şi despre desvoltarea mişcării paisiene: N. Iorga: *Istoria Bisericii Române* II., p. 178 şi următoarele; Cetfericov: *Paisie,* pag. 365 şi următoarele.

[3]) N. Crainic: *Elemente de Teologie mistică,* pag. 299-300.

VITRINA CĂRŢII

CRONICA LITERARĂ

Arhim. Athanasie Dincă: SFÂNTUL TEODOR STUDITUL. Bucureşti, 1940. Pag. 98, Lei 50.

Sfântul Teodor Studitul, figura ce apare ca o pârghie de sprijin a creştinătăţii în furtuna luptelor pentru icoane, a fost până acum prea puţin cunoscut în literatura noastră românească. In trecut s'au tipărit abea câteva frânturi din vasta şi rodnica sa activitate. Iată dece cartea P. C. Sale Arhimandritului Dincă, apărută de curând, aduce un preţios aport scrisului românesc în această direcţie, îmbogăţindu-l cu cele mai frumoase cunoştinţe despre viaţa, activitatea şi operile acestui sfânt luptător.

Născut dintr'o familie veche creştină, în sânul căreia a primit o aleasă educaţie spirituală, Teodor îmbrăţişează cinul monahal, intrând în mănăstirea Saccudian din Olimpul Bitiniei. După o viaţă duhovnicească superioară trăită aici, trece în mănăstirea Studion din Constantinopol, unde în scurt timp, luând conducerea mănăstirii, se dovedeşte cel mai vrednic stareţ din timpul său. Stând în fruntea a peste 1000 monahi, el organizează chinovia din toate punctele de vedere. In cadrele mănăstirii înfiinţează şcoli teologice, şcoli pentru cultivarea poeziei, muzicei şi picturii bisericeşti şi şcoli de meserii. Focar al vieţii duhovniceşti şi al culturii teologice de pe atunci, Studionul ajunge în curând cunoscut de toată lumea.

Urmează apoi luptele pentru icoane, în cari Teodor Studitul are un rol covârşitor. Apărător aprig al dreptei credinţe, el îndură cele mai grozave chinuri, purtat fiind din cetate în cetate, mai apoi în temniţele din Bonita şi Smirna.

Spre sfârşitul vieţii sale, urcă din nou în Olimpul Bitiniei pentru a-şi mai vedea încă odată fii săi duhovniceşti în mijlocul cărora moare la anul 826 în ziua de 11 Noemvrie.

Dela Teodor Studitul ne-a rămas o vastă operă teologică de toate ramurile. El „a urcat toate scările substanţei bisericeşti şi religioase dela epigrame, ode, până la cuvinte de învăţătură şi tratate teologice", după cum spune autorul. Pentru sfintele icoane scria adeseori ode, cum este oda închinată Mântuitorului şi Maicii Domnului. A întocmit apoi nenumărate tropare şi canoane pentru cinstirea dascălilor bisericeşti, episcopilor şi mai ales a Sfântului Nicolae. A contribuit mult la alcătuirea cărţii sfinte numită Triod, ce cuprinde slujba Marelui Post. Pentru apărarea cultului icoanelor, el a scris un tratat în 3 părţi: „Contra ereticilor". Trebuiesc amintite apoi numeroasele sale scrisori din mănăstire, surghium şi închisori, cu cari a umplut pământul şi din cari s'au hrănit împăraţi, patriarhi, episcopi, preoţi şi călugări, mireni cu vază şi simpli muritori. Din mulţimea lor, au ajuns însă până în zilele noastre abea 507. Sunt scrisori pentru apărarea credinţei şi a sfintelor icoane, scrisori de mângâiere şi îmbărbătare pentru cei ce erau persecutaţi ca şi el, scrisori de mustrare şi durere pentru cei căzuţi şi altele de cuprins diferit.

Iată ce comori duhovniceşti ascunde în filele sale lucrarea P. C. S. Arhim. Athanasie Dincă. Scrisă într'un stil simplu şi limpede, autorul a avut totodată grija să explice pe cât se poate toate numirile teologice ale lucrurilor mănăstireşti, cărţilor bisericeşti şi altele. Astfel cartea poate fi citită cu folos de către toţi creştinii laici.

MINODORA BELEA

Protos. Dr. Vasile Vasilache: „BIBLIA IN ORTODOXIE", Tipografia Sf. Mănăstiri Neamţu, 1939, pag. 128, Lei 60.

Problema popularizării Bibliei a luat la noi în ultimii ani un avânt pe cât de nebănuit, pe atât de satisfăcător. In acest scop s'au şi tipărit: în 1936 Biblia Sfântului Sinod, iar în 1938 Biblia Carol II, care chiar în anul acesta a ajuns la a II-a ediţie. Toate acestea dovedesc îndeajuns că Sf. Scriptură prezintă un interes şi o necesitate sufletească tot mai mare pentru poporul român.

Ca o urmare firească a năzuinţelor Bisericii şi Regelui nostru de a răspândi Biblia s'au scris la început articole sporadice în reviste şi gazete asupra binefacerii acestei răspândiri, după cari s'a pornit apoi o propagandă intensă prin conferinţe şi cărţi. Una dintre aceste fericite cărţi cari abordează atât problema răspândirii Bibliei, cât şi interpretarea ei în Biserica noastră ortodoxă, este lucrarea Păr. Vasile Vasilache *„Biblia în ortodoxie"* de care ne ocupăm. Autorul arată că interpretarea Bibliei este o problemă încă nerezolvată oficial de Biserica ortodoxă din cauza necunoaşterii limbilor în care a fost scrisă Sf. Scriptură în decursul veacurilor şi neştiinţii de carte a popoarelor ortodoxe, veşnic asuprite. Astăzi însă, când toate piedecile trecutului au dispărut, problema este de o vie actualitate.

In cele 5 capitole ale lucrării sale, Păr. Vasilache tratează amănunţit: 1. Valoarea Bibliei pentru creştini. 2. Importanţa Sf. Tradiţii ca întregitoare a Sf. Scripturi. 3. Criteriul unei obiective interpretări a Bibliei în veacurile primare. 4. Tâlcuirea Sf. Scripturi în Biserica ortodoxă şi 5. Citirea Bibliei de către laici.

Sprijinit pe citate din Sf. Scriptură şi Sf. Părinţi, precum şi pe o bogată bibliografie românească şi străină, autorul rezolvă în chip minunat problema ce şi-a pus-o. Arată lămurit care a fost poziţia Bisericii ortodoxe în ceeace priveşte Biblia şi tâlcuirea ei, din primele veacuri şi până astăzi. Biserica n'a monopolizat nici când Sf. Scriptură numai pentru membrii ierarhiei, ci o dă tuturor creştinilor să o citească; aceasta însă sub controlul serios al Bisericii. In locurile greu de înţeles, pe cari creştinii le-ar putea interpreta spre pieirea lor, să asculte fiecare tâlcuirea Sf. noastre Biserici, pentru a nu rătăci.

Autorul ţine să sublinieze apoi că, spre deosebire de toate celelalte religiuni, singură Biserica ortodoxă a păstrat interpretarea autentică a adevărului revelat în Biblie, păzind astfel pe cititorii ei de orice greşeli. Numai Biserica ortodoxă poate spune cu fruntea ridicată alături de Sf. Ap. Pavel: „Noi nu vătămăm cuvântul lui Dumnezeu cum fac mulţi, ci îl propovăduim prin curăţie, ca dela Dumnezeu primit". (II Cor. II 17).

MINODORA BELEA

Dr. Dumitru Stănescu: MITROPOLIA CELTZINIEI CU A DEALURILOR ŞI A DARILOR. Editura ziarului „Universul", Bucureşti 1940, pag. 95 şi o hartă. Lei 50.

Teascurile ziaului „Universul" au scos de curând cel mai recent rod al muncii scrutătorului trecutului poporului nostru, profesor Dumitru Stănescu, fost defensor eclesiastic.

Autorul, ridicându-se împotriva afirmației istoricilor noștri, cari pun organizarea Bisericii Românești din Țara Românească în secolul XIV, când s'a înființat la 1359 vechea Mitropolie dela Curtea de Argeș, bazat pe documente prețioase, scoase din magistrala lucrare a lui Johannus Leunclavius: Juris Graeco-Romani, apărută în Frankfurt la 1596, în zilele domniei împăratului Rudolf II al Austriei, dovedește că organizarea bisericească a Românilor din acel colț de țară este mai veche decât chiar zilele veacului IX.

In timpul domniei împăratului Leon Filosoful, noi Românii aveam o organizație bisericească, cu o prea frumoasă Mitropolie, care se întindea din Coama Carpaților, până departe în sudul Dobrogiei (vezi harta dela pag. 3) la Cavarna. Acestei Mitropolii îi aparțineau episcopiile românești a Dealurilor, Argeșului, Sf. Gheorghe, Kelia și Dornis. Ori dacă între anii 886-912, când peste imperiul bizantin guverna Leon Filosoful sau cel Ințelept, se poate vorbi de o Metropolie organizată cu episcopii, cu preoți și mănăstiri, fără îndoială, că învățăturile Mântuitorului, care pătrunseră aici de foarte multă vreme, a silit pe strămoșii noștrii să-i dea Bisericii lor o organizație corespunzătoare necesităților acelui timp. Astfel Mitropolia românească a Celtziniei, care ocupa un întins teritoriu al țării noastre de azi, se prezintă prin anii 900 asemenea unui balon captiv, ținut în văzduh cu frânghii vecinice, cimentate în centrele amintite mai sus. Ea ocupa locul al 56-lea în șirul Mitropoliilor orientale, având sub jurisdicția sa 21 de episcopii (sunt înșirate în grecește la pag. 9).

Studiul de față este o nouă contribuție la cunoașterea trecutului poporului nostru. G. G. S.

Pr. Dr. Marin C. Ionescu: DUH ȘI VIAȚĂ, studii modeste de psihologie și de educație religioasă a tineretului. Texte biblice. București, 1940, pag. 468. Lei 120.

Una dintre fețele educației tineretului, la noi în țară, este laturea strejărească.

Păr. Prof. M. Ionescu ne mărturisește că lucrarea „Duh și viață" i-a fost sugerată tocmai de viguroasa mișcare strejărească insuflată tineretului din actuala generație de către înțeleptul nostru Rege. (pag. 5.)

Autorul acestei cărți, profesor pe lângă Școala Normală superioară din București, este unul dintre priceputii osârduitori în ogorul educației creștine, îmbogățind până acum bibliotecile cu peste zece cărți numai de cuprins pedagogic și psihologic, răspândite în toate colțurile țării.

Ceeace constituie una dintre laturile de valoare a acestei cărți este accentuarea adevărului, că: „religia este înglobată în cea mai mare parte a științelor așa de intim, că veți risca să mutilați atât religia cât și științele, dacă încercați să le separați. Iată ce este important sau mai bine zis esențial." (pag. 21.)

Acest lucru însemnează desbrăcarea educatorului de egoismul profesional și coordonarea obiectelor de învățământ cu religia în așa fel, ca fiecare tinăr ieșit din școală, să-și realizeze practic, în afară, teoria ca om de omenie.

In primele 120 pagini, autorul ne dă un temeinic studiu de psihologie și educație creștină: *însemnătatea educației, educatorul și obiectul educațiunii.* Restul cărții, până la pagina 452, cuprinde o culegere pricepută de texte biblice pentru străjeri și străjere, tălmăcite în chip luminat. Cartea se sfârșește cu un profil sufletesc al autorului, semnat de „Cridim."

Intreagă cartea tinde să dea copilului *regule pozitive,* pentru săvârșirea binelui. E mai cuprinzător acest sistem decât cel cu regule negative. A cere cuiva să nu facă răul, însemnează de multe ori a-i trezi curiositatea la rău.

Cartea este foarte folositoare celor ce se ocupă cu educația tineretului, pricină pentru care o recomandăm călduros. Pr. N. BELEA

Nicolae Velimirovici, episcop ortodox al Ohridei: CUGETĂRI DESPRE BINE ȘI RĂU, traducere din sârbește de B. L. Pisarov, cu o prefață de Gala Galaction. București 1939, pag. 248.

Părintele Prof. univ. Gala Galaction fixează în fruntea acestei cărți un magistral profil al autorului și al cărții pătrunzând în tainițele fiecărei slove ca într'o grădină plină de trandafirii bucuriilor și durerilor.

Prea Sfințitul Nicolae al Ohridei este un excelent orator bisericesc și un filosof de o adâncă cugetare religioasă. Ne-o spune cartea pe care o avem în față.

Ea este un buchet de gânduri ce cuprinde în sine înțelepciuni înalte, cari apasă adânc balanța tuturor domeniilor de cugetare creștinească.

Cititorii să nu se mulțumească a o răsfoi numai. Cartea trebuie citită și trăită! „Invață ce vrei și să știi ce poți; însă un lucru trebuie să știi: că totdeauna este mai de preț purtarea bună, decât multa știință". (pag. 76).

Domnul *Bogoliub L. Pisarov,* dându-și seama de aurul sufletesc ce zace în această mină de tipar, a scos-o într'o reușită traducere românească.

Este folositoare atât pentru preoți în slujba lor predicatorială, cât și pentru laicii cari sunt în căutarea înțelepciunii vieții. Pr. N. BELEA

CRONICĂ INTERNĂ

M. S. Regele Carol II

UN DECENIU DELA RESTAURUŢIE. La 8 Iunie a. c. se împlinesc zece ani de când Maestatea Sa Regele Carol II a luat frânale domniei, în împrejurări osebit de grele pentru Ţara noastră.

In aceşti zece ani, prin necontenită veghe la bunul mers al trebilor obşteşti, înţeleptul nostru Suveran a transformat complect sufletul Ţării care l-a chemat în fruntea ei cu un entuziasm de neuitat. România nouă, renăscută la o altă conştiinţă a poziţiei sale în concertul ţărilor europene şi întărită la propriu şi la figurat, este creaţia Maestăţii Sale Regelui Carol II.

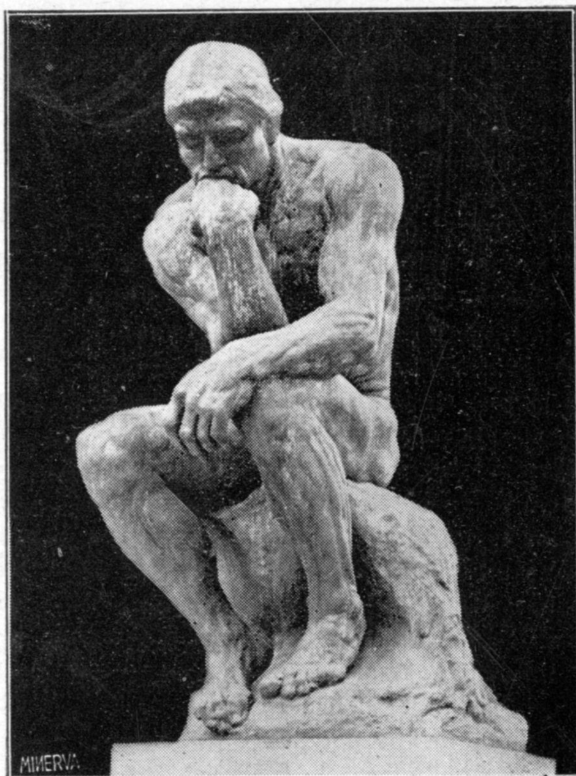
Pornind dela această evidenţă, Consiliul de miniştri, în asentimentul întregei suflări româneşti, a luat iniţiativa prăznuirii după cuviinţă a acestui eveniment.

Informat de obşteasca vrere M. Sa Regele Carol II a trimis o mişcătoare scrisoare dlui prim-ministru Consilier Regal Gh. Tătărescu, în care îl roagă stăruitor să renunţe la sărbătorirea proiectată. Situaţia internaţională atât de confuză şi dorinţa M. Sale de-a se evita cheltuelile împreunate cu această prăznuire, sunt motivele esenţiale cari justifică gestul de-o înaltă semnificaţie morală şi patriotică al iubitului nostru Suveran. Cel mai potrivit omagiu pe care i-L putem aduce din acest prilej — spune Maestatea Sa — este acela de a ne face datoria faţă de Ţară, cu toată tragerea de inimă şi cu seriozitatea pe care ne-o impun vremile grele ce le străbatem.

Doamne ocroteşte România şi pe Regele ei!

NICHIFOR CRAINIC MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE. Prima noastră instituţie de cultură românească l-a ales, într'una din şedinţele ei recente, pe d-l Prof. univ. Nichifor Crainic, membru activ al secţiei literare, în locul regretatului Octavian Goga. Această fericită alegere a pricinuit o deosebită satisfacţie în toate cercurile culturale româneşti. Poetul şi publicistul Nichifor Crainic este cel mai autentic gânditor român pe care-l avem astăzi. Pururea pomenitul cântăreţ al pătimirii noastre care-şi doarme somnul de veci în cuibul de vultur dela Ciucea, şi-a dobândit urmaşul demn de tâmpla-i fulgerată de suflarea geniului.

REMANIEREA GUVERNULUI. Având în vedere situaţia internaţională din ce în ce mai tulbure, dl prim-ministru Gh. Tătărescu a prezentat Suveranului demisia Cabinetului. Demisia a fost primită. Maestatea Sa Regele a binevoit a-i reînoi încrederea d-lui Consilier Regal Gh. Tătărescu, care a reconstituit Guvernul, cu următoarele modificări: dnii Ion Nistor, Istrate Micescu, C. Anghelescu şi General Paul Teodorescu au ieşit din Guvern, locurile lor fiind ocupate de dnii Prof. Ştefan Ciobanu (Culte şi Arte), Aurelian Bentoiu (Justiţie), Mircea Cancicov (Economia Naţională), Contra-amiral adjutant Nicolae Păiş şi Comandor aviator C. Diculescu (Subsecretari de stat la Aviaţie şi Marină), iar dl N. Sibiceanu a trecut dela Preşidenţia Consiliului Subsecretar de stat la Culte şi Arte. Gr. T. M.

Rodin: Gânditorul

CRONICA EXTERNĂ

A INCEPUT ADEVĂRATUL RĂZBOIU-FULGER. In dimineața zilei de 10 Mai a. c. războiul de hărțuială a fost curmat și înlocuit brusc cu războiul de mișcare: trupele germane au invadat Belgia și Olanda. Ofensiva germană a luat proporții necunoscute în istorie. Atacul a fost dat cu mii de care blindate, sprijinite de infanterie și de aviație, în vreme ce înapoia liniilor inamice, Germanii debarcau trupe de parașutiști. Cu tot ajutorul anglo-francez, pe care l-au obținut imediat, Țările de jos n'au putut r e z i s t a vertiginoasei înaintări germane. După patru zile de lupte, Olanda a capitulat, iar în dimineața zilei de 28 Mai a. c., eroica armată belgiană a depus armele, la ordinul regelui Leopold și împotriva voinței guvernului legiuit al Belgiei.

Capitularea fără condiții a armatei belgiene, a agravat situația trupelor aliate despărțite de grosul armatei franco-engleze prin spărtura pe care detașamentele blindate germane au făcut-o în frontul lor.

Francezii țin viguros pozițiile de pe râul Somme, dar au pierdut câteva porturi importante de pe litoralul Canalului Mânecii. Germanii sunt stăpâni pe coasta olandeză și parte din coastele belgo-franceze. Porturile Boulogne și Calais sunt în mâinile lor. O mare armată aliată e încercuită în Flandra. Soarta ei pare a fi pecetluită.

Noua și grava situație de pe frontul de Vest, a adus după sine importante schimbări de ordin politic și militar. Primul ministru englez Neville Chamberlain a fost înlocuit cu dl Winston Churchil, care a alcătuit un guvern de uniune națională. In Franța, dl Paul Reynaud a schimbat portofoliul externelor cu acel al războiului, deținut până acum de dl Edouard Daladier, iar Mareșalul Pétain a fost numit vice-președinte al consiliului de miniștri. Generalissimul armatelor aliate, Generalul Gamelin, a fost înlocuit cu Generalul Weygand. Cincisprezece generali francezi, comandanți de armate, de corpuri de armată și șefi ai diferitelor servicii auxiliare, au fost înlocuiți cu elemente tinere și dinamice.

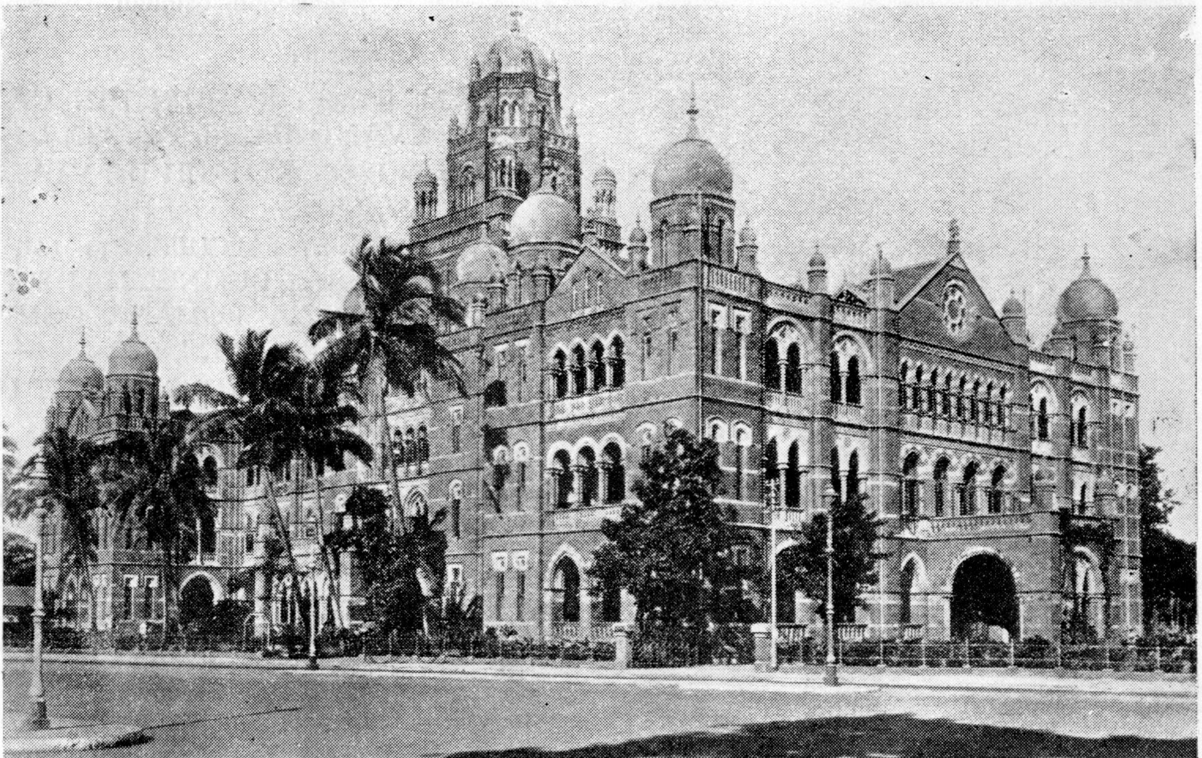
Convingerea generală este că Germania, după ce se va stabili pe toată coasta Canalului Mânecii, va încerca un mare atac direct împotriva Angliei.

In Norvegia, portul Narvik a fost ocupat de oștile aliate.

MANIFESTAȚII RĂZBOINICE IN ITALIA. Binecunoscuta întrebare: „Ce va face Italia?" — s'a demodat. Intrarea ei în război alături de Germania e aproape sigură. Așa că acum lumea se întreabă mai mult: *când* se va produce intervenția Italiei?

Mari manifestații războinice au loc în toată Peninsula. Corsica, Gibraltar, Dardanele, Suez... iată nume de revendicări fasciste pe cari mulțimile le strigă pe străzi.

Gr. T. M.

Palatul administrativ al unei Societăți de căi ferate din Bombay (India)

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE - APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

—o-o—

ÎN ACEST NUMĂR:

NUMEROASE ILUSTRAȚII

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugați să-și trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeț, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustrații (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesități tehnice, nu de alte considerații. - Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale și sociale din oricare parte a țării. Aceste cronici trebue să fie însă însoțite de fotografii.